

Domoljub

V Ljubljani, 12. maja 1937

Celo 50 • Slov. 19

Gospodarsko premišljevanje

Mnogo se danes govori in piše o izboljšanju v gospodarstvu. Ogromno oboroževanje vseh narodov je zaposlilo tovarne in dvignilo cene različnim surovinam, predvsem seveda tistim, ki prihajajo v poštev za izdelavo orožja. Deloma so se dvignile cene tudi kmečkim proizvodom, poskočile so cene živini in izboljšala se je lesna trgovina. Če so tovarne zaposlene, če se zmanjšuje brezposelnost, tudi kmet lažje proda svoje blago in gospodarstvo v celoti oživi. Eden velikih vzrokov izboljševanja je tedaj misel držav, da se morajo v svojo obrambo na novo preskrbeti z najmodernejšim orožjem. Zboljšanje ima tedaj vzrok, ki ni trajen. Zato moramo na to izboljšanje gledati previdno in nas ne smejo znaki boljših razmer zapeljati, da bi lahko miselno gledali v bodočnost.

Resnost našega kmečkega položaja nam še vedno kličejo pred oči številke o kmečkih dolgovih. Do 1. junija mora vsak denarni zavod izročiti vse upniške listine in vse obračune za vsakega kmeta. Tako bo s 1. junijem končno veljavno prevzela Privilegirana agrarna banka od denarnih zavodov kmete-dolžnike. V glavnem so številke že znane. Vsega skupaj je bilo priglasenih kmečkih dolgov 2.527 milijonov. Noliko se ta številka še lahko zviša ali zniža, vendar velikih izprememb ne bo. Zadruga so izročile nekaj čez 788 milijonov dolgov, drugi denarni zavodi pa nekaj čez 1.738 milijonov. Vseh izročenih dolžnikov je v državi 618.000, od tega pri zadrukah 155.000 in pri drugih denarnih ustanovah 463.000.

Od višine dolgov odpade na Slovenijo malo manj kot ena četrtina, čeprav po prebivalstvu Slovenija predstavlja komaj eno trinajstino. Iz tega sledi, da so dolgovi kmetov pri nas mnogo večji, kakor dolgovi kmetov v južnih in vzhodnih krajih. Izročenih je v Sloveniji okrog 48.000 kmet-dolžnikov v znesku 600 milijonov. Od tega odpade na zadruga nekaj čez 40.000 dolžnikov z zneskom 450 milijonov, na druge denarne zavode nekaj čez 7.000 v skupnem znesku 150 milijonov. Ti kmetje bodo torej morali v Sloveniji plačati kot prvi obrok Privilegirani agrarni banki čez 30 milijonov. Teh 30 milijonov bi moralo že biti plačanih po uredbi 1. novembra 1936. Ker kmetje niso dobili pozivov in obračunov, so doslej v Sloveniji še malo plačali. Do konca marca so plačali v Sloveniji namesto preko 30 milijonov, le 4 milijone in pol. Ker je to vsoto plačalo 12.000 dolžnikov, sledi iz tega, da so plačali prvi obrok predvsem mali dolžniki, večji pa tega ali niso mogli ali pa se za to niso menili. Naj pripomnimo, da so v južnih krajih, zlasti v Vojvodini, plačali sorazmerno več. Vojvodina je imela preteklo jesen izredno dobro letino, zato so tudi kmetje sorazmerno mnogo plačali. Belgrajska centrala PAB,

pod katero spada Vojvodina, je prejela čez 38 milijonov za prvi obrok. Manj so plačali na Hrvaškem, kjer so plačali nekaj čez 7 milijonov, še manj v Bosni, kjer so plačali le okrog 1 milijona. Vsega skupaj so plačali dolžniki na obrobih doslej 51 milijonov.

Rekli smo, da bo do 1. junija vse izročeno PAB. Vsi dolžniki, ki bodo tedaj imeli pozive, naj plačajo, če še niso plačali prvi obrok. Imela pa bo tudi PAB seznam vsakega dolžnika in bo za vsakega vedela, ali je plačal ali ne. Od takrat naprej bo lahko začela prijemati vsakega za plačilo prvega obroka, ki je zapadel 1. novembra lanskega leta. Na jesen pa se začne še večja težava, ker bo 1. novembra 1937. treba plačati že tudi drugi obrok.

Ob tej priliki naj omenimo, da imajo pri onih dolžnikih, ki so 20. aprila 1932. dolgovali čez 25.000 din, o znižanju dolga odločati sodišča. Sodišča znižujejo dolg -- prošnjo takega kmeta. Drugim majšim dolžnikom zniža dolg za polovico Privilegirana agrarna banka sama. Koliko se dolžniku nad 25.000 zniža dolg na njegovo prošnjo, odloči tedaj sodnik v smislu uredbe. Znižalo se bo nekaterim 30 odstotkov, nekaterim morda tudi 50 odstotkov. -- Če bi kak dolžnik še ne bil vložil prošnje za znižanje, naj to takoj stori, ker je čas za to le še do 1. junija.

Če trljaj premišljujemo o gospodarskem položaju našega kmeta v luči gornjih števil, potem pač ne moremo reči, da je stanje rožnato. Dodati bi bilo seveda tem dolgovom še dolge kmetov pri trgovcih, obrtnikih in razne zasebne dolge, katerih pa seveda ni mogoče spraviti v nikako statistiko.

Zato se bo pameten kmet iz izkušenj, ki smo si jih vsi nabrali v povojni dobi, učil velike gospodarske previdnosti. Zlasti dve stvari naj omenimo: noben pameten gospodar ne bo delal dolgov drugače kot za izboljšanje svoje kmetije. Le tak dolg je upravičen, ki more biti v doglednem času plačan in ki bistveno pripomore, da kmetija več nese. Druga stvar, ki si jo bo vsakdo zapomnil, na je potrebna pametna omejitev v vsem našem vsakdanjem življenju. Naš kmečki svet se je preveč vrgeł po mestnem življenju v navadah, oblekah in deloma tudi prehrani. Če v teh stvareh ne bomo znali najti

pravega razmerja, bodo kmečki domovi kljub vsem prestanim težkim časom zopet kmalu v dolgovih.

Nadaljnja stvar, ki nas jo mora naučiti gospodarska kriza, iz katere počasi izemo, pa je nujna zahteva, da je treba v vsej državni gospodarski politiki kmeta bolj upoštevati, kot se je to delalo doslej. Ogromno večino tvorijo v naši državi kmetje. Pa je treba povedati, da le premnogokrat bilo v državni politiki razumevanja za dvig kmečkega stanu. Telo brez delavnih rok mora končno propasti. Zdrave roke telo rede. Sama glava brez rok ne more vzdrževati telesa. Podobno je v državi. Če hočemo zdravo državo, morajo biti zdravi vsi udje državnega telesa. Med najvažnejše ude države pa spadajo prav kmetje. Oni so roke, ki državo rede. Če gre tedaj državna politika za tem, da streže vsem drugim udom telesa, ne pa rokam; bodo oslABLJENE roke slabo redile državo. Le premnogokrat smo morali opazovati, da se je poglago preveč skrbil na hiter razvoj industrije, trgovine, zlasti na razvoj mest, pozabljalo pa se je na kmeta, pa naj bo to pri carinski zaščiti, naj bo pri železniških prevozi, naj bo pri raznih trgovskih pogodbah. Vemo, da je treba zdravja vsem stanovom, vsem udom državnega telesa toda prav iz tega sledi, da je treba za najmočnejši stan v državi od strani države največ storiti.

Iz tega pa nadalje sledi, da bo moralo biti v kmečkem stanu vedno več zavesti, da tvori večino v državi in da bo moral kmet vedno znova in znova iskati poti, da pride do prave veljave.

Iskati mora novih sil tudi v samopomoči. Težki časi, ki smo jih preživljali, naj bi že naučili našega kmeta, da bo prav razumeval, kaj se pravi skupno delati za skupno korist. Naj bi ga naučili prav razumevati delo v kmetijskih organizacijah, zlasti v zadrukah.

Dolgovi, o katerih smo zgoraj govorili, povečajo, da je bilo v slovenskih zadrukah 450 milijonov dolgov. Med tem, ko je doli na jugu plačeval kmet 20 odstotkov obresti, je pri nas bila obrestna mera v najtežjih časih 7 do 8 odstotkov. To je bila velika korist, ki jo je imel kmet od svojih domačih kmečkih zadrug, da ne naštevamo drugih koristi. Te kmečke posojilnice pa bo mogoče znova spraviti do koristnega delovanja le, če bo kmet samozavestno sodeloval na njihovih obnovitvah. Kot nekdanj, bo moral znova ves kmečki denar v kmečke zavode, da bo mogel spet tisti, ki je res potreben, dobiti poceni posojilo. Spet bo treba kmečki denar tako shranjevati, da ne bo služil mestu, ampak kmetu. Če sedaj zadruga, ki so morale oddati toliko kmečkih dolžnikov PAB, ne morejo izplačevati starih vlog, ampak jih bodo mogle šele izplačati postopoma, pa je treba na drugi strani gledati, da pridobimo tem zadruham novih vlog, ki bodo vedno izplačljive in bodo osnova novega življenja v kmečkih posojilnicah.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisk. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Pomen strojnih zadrug

Poleg denarnih zadrug, so za našega kmetovalca prav gotovo velikega pomena strojne zadruge. Napredno kmečko gospodarstvo potrebuje dandanes nujno stroje.

Mnogo del opravila človek še sedaj z roko in sicer zelo popolno in jih bo tudi v dobo. Človeška roka pa pri vsej svoji gibčnosti ni sposobna, da izvršuje težka dela v kratkem času. Zato je segel človek že v prejšnjih časih po raznih pomožnih sredstvih, s katerimi je delo svojih rok povečal. Ta sredstva so razni stroji, katerih sestava je dosegla dandanes že neverjetno tehnično višino, ki pa se vseeno še vedno izboljšujejo in izpopolnjujejo. Siroji, zlasti pa kmetijski, so za nas velika pridobitev in neprecenljivega pomena. V prvi vrsti morajo služiti v prid splošnosti.

Res je, da ne moremo vpeljati povsod ene in iste vrste strojev. V ravnini lahko uporabljamo v kmetijske svrhe najrazličnejše stroje, kateri v hribovitih krajih sploh ne pridejo v poštev ali pa samo deloma. Od okoliščin in razmer je seveda vedno največ odvisno, za kakšne stroje se odločimo.

Popolnoma jasno je, da bo naša kmetija napredovala toliko bolj, v kolikor večji meri bodo skušali posamezniki kmetško delo napraviti s pomočjo strojev.

Dandanes smo tako rekoč prisiljeni uporabljati za kmetijski obrat čim več strojev; zato imamo nebroj razlogov.

S starokopitnim načinom kmetovanja ne pridemo nikamor več. O tem imamo že zadosti izkušenj še iz prejšnjih let. Razne druge države, ki so bile bolj dovzetne za razne nove in preizkušene načine kmetovanja, so se jih tudi hitro oprijele in nas prehitele. Tu je mišljeno predvsem uporaba raznih modernih kmetijskih strojev, umetnih gnojil in sličnih važnih pridobitev. Stroji opravljajo razna dela zelo poceni in hitro, tako da nam ostane mnogo časa za razna druga važna opravila.

Za naše razmere potrebujemo sejalne stroje, kosilne stroje, trijerje, moderne pluge, mlatilnice itd. Nekateri stroji so zelo dragi, tako da jih posamezen kmetovalec ne more kupiti. To zmore kvečjemu veleposestvo, katerih pa pri nas ni. Mali in srednji posestnik tega ne zmoreta. Pa tudi če bi vse to zmogla, bi bilo to nepotrebno zapravljanje denarja; če tudi bi imel recimo samo vsak drugi posestnik vse potrebne stroje, bi večji del leta rjaveli po shrambah. Stroji pri posamezniku daljšo dobo v letu počivajo. Vzemimo za primer samo mlatilnice, ki hitro izvrši svoje delo.

Kapital, ki ga je izdal posameznik za nabavo strojev, je torej del časa mrtev; neizrabljen kapital pa je iz gospodarskega stališča velika napaka. Odtod izvira misel skupno kupiti in skupno rabiti kmetijske stroje; valed tega so nastale strojne zadruge.

Skupna nabava in uporaba strojev ima marsikatero prednost.

Vsak posameznik žrtvuje v te svrhe le malo denarja. Če je število članov zadruge dovolj veliko, potem z lahkoto nabavijo tudi večje moderne stroje. Koliko stane recimo samo ena večja mlatilnica. Za posameznika bi bilo to neznosno breme. Še takrat, ko so bili za kmeta malo boljši časi, kot pa danes, so bili prav redki oni posestniki, ki bi jo bili mogli kupiti. Strojne zadruge pa so to težko vprašanje takoj razvozljale. Povsod, kjer so jih nabavili, so

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Upravi »Domoljuba« v Ljubljani se najlepše zahvaljujem za izplačano požarno podporo v znesku 1000 Din, ki sem jih od Vas prejel po župnem uradu na Vrhniki.

V hvaležno priznanje se bom trudil širiti »Domoljuba« med tovariši.

Blatna Brezovica, št. 51, 5. maja 1937.

Za Franc Jerina, žena.

OSEBNE VESTI

d Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga sta odpotovala v London, da se udeležita svečanosti kronanja kralja Jurija VI.

d Zlato poroko sta obhajala Draksler Janez in Marija z Marnega pri Dolu pri Hrastniku. Zivijo!

d Stalno so bili upokojeni gospodje: Jožef Švigelj, župnik, Henrik Bukowitz, župnik v Mokronogu, Ivan Erjavec, župnik v Zelinljah, Jernej Kovič, župnik na Polšniku, Janez Meršolj, župnik v Retečah, Anton Šmidovnik, župnik v Prečni, in Feliks Funtek, kaplan v začasnem pokopju.

DOMAČE NOVICE

d Že deset let je minulo dne 4. maja, ko je na Dovjem umrl »triglavski župnik« in uvaževani skladatelj g. Jakob Aljaž. »Oj Triglav moj dom, kako si krasan!«

d Slovensni praznik Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani se letos obhaja v nedeljo, dne 23. maja. Na predvečer praznika se vrši ob pol 8 zvečer akademija pri lurški votlini, nato procesija s svečami. Ob 9 bo svetišče bogato razsvetljeno. Od 11 do 12 ponoči je ura molitve pred Najsvetejšim z govorom. Cerkev je vso noč odprta. V nedeljo se začne sv. maša že ob 4. Ob pol 10 je pontifikalna sv. maša, pri kateri poje zbor gojencev in bogoslovcev ob spremljavi or-

kestra. Petje bo oddajala ljubljanska radijska postaja. Po slovesni sv. maši se vrši shod salezijan. sotrudištva pri lurški votlini. Ob pol 12 je zadnja sv. maša. — Popoldne ob pol 4 je govor v cerkvi, nato slovesna procesija s kipom Marije Pomočnice. Med procesijo pojejo lavret. litanije in Marijine pesmi. Nameščeni bodo zvočniki, tako da bo slišati govore in petje iz cerkve tudi zunaj na dvoriščih in daleč naokrog po okolici. Romarji se lahko poslužijo znižane nedeljske vožnje, ki velja že od sobote opoldne do ponedeljka opoldne.

d Doba rojev se je pričela. Razumemo drage nam čebelarje, kako so prvega roja veseli in kako hite, da bi bil njih roj vsaj v »Domoljuba« kot prvi označen. Ta teden smo prejeli najmanj deset dopisnic, ki nam oznanjajo prve roje čebel. Čestitamo na vse strani, vendar prosimo, naj nam čebelarji oprostite, če nismo priobčili prizadetih imen. Mnogo sreče!

d V Zagrebu je umrl na posledicah operacije slepega črevesa Ivan Peštaj, predsednik hrvatske delavske zveze. Največja zasluga pokojnika je, da je iztrgal ogromno večino hrvatskega delavstva iz objema brezobzirnega marksizma in združil hrvatsko delavstvo s hrvatskim narodnim pokretom.

d Tihotapstvo za tihotapstvom. Finančnim organom v Mariboru je uspelo priti na sled obsežni organizaciji tihotapev. Vrši se sedaj energična preiskava, ki je spravila na dan že precej obtežilnega materiala. Tako so pri nekem uradniku našli kar 5 kg vžigalnih kamenčkov.

d Dobro odjemalce ima naš tobak še vedno v Češkoslovaški, kamor ga bomo tudi letos izvozili tri in pol milijona kilogramov.

d Izseljenski muzej so otvorili 6. maja v Splitu. Lansko leto je dobil takšen muzej Zagreb. Kaj pa Ljubljana?

d Nov svetnik za Jugoslavijo. Sv. oče je dovolil, da se 14. novembra obhaja god blažene Mikloša Taviliča v vseh škofijah Jugoslavije. Tavilič Mikloš je bil frančiškan in je svojo kri prelihl v Jeruzalemu 14. novembra leta

prav zadovoljni. Koliko dni se je moral preje kmetovalec mučiti in požirati prah na podu. Sedaj pa napravi to delo v nekaj urah in popolnoma brezhibno mlatilnica. Zato pa tudi število članov pri strojni zadrugi ne sme biti premajhno, tako da je stroj čim več v rabi.

Za zadrugne stroje si napravimo tudi z razmeroma majhnimi stroški, skupno shrambo, kjer so stroji dobro shranjeni in zavarovani od raznih vremenskih vplivov; medtem pa opazimo večkrat pri posameznikih, kako jih pustijo dostikrat kar na prostem, kjer jih pore dež in razjeda rja.

Težave se seveda večkrat pokažejo radi tega, ker mnogi amaterji skupno stvar za predmet zlorabe. Na svoje zna pač vsak pazi, skupno lastnino pa hoče le hitro izrabiti. Take ljudi se dobi še povsod. Treba pa je le nekoliko smisla za skupnost in tako odpadejo prav kinalu vse slabe strani.

Če imamo veliko strojev, potem je neobhodno potreben za njih oskrbovanje med obratovanjem, pa tudi za njih pravilno shranjevanje strokovno izveščen strojniki. Vse izdatke za strojnika pokrijemo že s tem, kar si vsako

leto prihranimo na popravilih, ako so stroji v obratu pravilno oskrbovani.

V Sloveniji imamo zaenkrat še vse premalo strojnih zadrug. Prišel pa bo mogoče že prav kmalu čas, ko se bo to zelo maščevalo, ako se ne bomo začeli pravočasno gibati.

Še pred nekaj leti, ko je industrija nekoliko bolj uspevala, kot pa danes, so hoteli kmetijski delavci tramova v mesta in iskali tam boljše zasluzke. Posestniki v bližini mest imajo v tem ogledu prav dobre izkušnje, kako niso mogli dobiti dostikrat za najnujnejša dela potrebnih delovnih moči. V takem slučaju je treba pomagati s stroji.

Nadaljnji razlog, ki govori za ustanovitev strojnih zadrug je napredujoča elektrifikacija naših krajev. Električna sila je navadno najcenejša, pa tudi najpripravnejša pogonska sila za razne vrste kmetijskih strojev. Po preteku nekaj let bomo imeli že v vsaki vasi elektriko; zato moramo biti na to pripravljeni.

Stopimo čimprej na pot zadrugne skupnosti in napravimo vse potrebne kerake za ustanovitev strojnih zadrug.

Misijonski teden v Grobljah

V misijonišču v Grobljah pri Domžalah bo od 13. do 20. junija 1937 misijonski teden, združen z misijonskim kongresom za vso Slovenijo. Odprta bo ves teden misijonska razstava, ki bo nazorno kazala misijonsko delo v tujini.

V nedeljo 20. junija bo kot zaključek misijonskega tedna misijonski kongres s sledečim sporedom: Ob 9. sprejem gg. škofov, ob 10. sv. maša nadškofa dr. Jegliča na prostem z

govorom enega navzočih škofov. Po sv. daritvi veliko misijonsko zborovanje, na katerem bo govorilo več govornikov. Popoldne ob 2. pete litanije, nato na prostem igra »Naša apostola«. Pripravljalni odbor upa, da doseže od železniške uprave polovično vožnjo in za dotični dan tudi izjemen postanek vlakov v Grobljah. Pokažimo z veliko udeležbo, da Slovenci ne maramo biti zadnji pri misijonskem delu.

1391, kjer so ga mohamendaci umorili. Rojen je bil v šibeniški škofiji, kjer so ga že dozdej častili.

d Ker je oškodoval male vlagatelje za dva in pol milijona dinarjev, je bil bivši ravnatelj Podrinske hranilnice v Šabcu obsojen na 8 let težke ječe.

d Naši dvolastniki ob italijanski meji so poslali v Belgrad posebno spomenico o svojih željah. Zlasti zahtevajo, da se jim dovoli, da prenesejo denar, ki so ga dobili v Italiji za prodano blago, v Jugoslavijo. Nadalje zahtevajo razne olajšave v obmejnem prometu.

d Nezdrav pojav. Nad pol milijona kmečkih ljudi se je v zadnjih letih preselilo v naši državi z dežele v mesta, hoteč si najti kakršnokoli zaposlitev.

d Skrivnost škofovskega prstana pojasnjeva. Nedavno so našli v neki hrvatski kaznilnici v kosu mila skrit dragocen škofovski prstan. Pred sodiščem v Šibeniku je bil zaslišan zastopnik škofije dr. Poljak, ki je prstan takoj spoznal in izjavil, da nedvomno izvira iz tatvine v cerkvi Matere božje v Skradinu. Ta prstan so v zadnjem času nosili škofje ob slovesnih prilikah na desnem kazalcu.

d Plače dol, draginja gor. Ljubljanski mesarji so povišali cene kot sledi: meso volov I. vrste 12—14 Din za kg, II. vrste 10—12 Din za kg, meso III. vrste, krave 8—19 Din za kg. Telečje meso 12, 14 in 16 Din za kg. Prašičevo meso sveže 14—20 Din za kg, suho meso 16 do 20 Din za kg. Slanina sveža od domačih pra-

šičev 15 Din za kg, slanina sveža od hrvaških prašičev 16 Din za kg. Salo 17 Din za kg.

d Velik pevski praznik priredi hrvatska pevska zveza v prvih dneh junija v Zagrebu. Povabili bodo vse hrvatske pevske zборе, moške, ženske, mešane in otroške. S pevskim praznikom hočejo dati tudi glasbi značaj hrvatske tvornosti in bodo zaradi tega izvajali izključno le skladbe hrvatskih skladateljev.

d Narobe svet. V Cirkovcih na Dravskem polju je živel mesarski pomočnik Viktor Cilenšek. Imel je nesrečo, da je moral med svetovno vojno v vojake ter se je vrnil domov kot težek invalid. Vojni napori in rane so mu zdravje uničili ter je bil močno bolan na živcih. Za delo je bil nesposoben ter je dobival od države invalidnino, s katero se je skromno preživljal.

Do pa je usodno leto 1929, ki je prineslo nov invalidski zakon; premnoge invalide je zadela krivica, da jim je bila odvzeta penzija, med njimi tudi Cilenška. Uradni zdravnik je ugotovil, da je za delo sposoben. Ostal je brez sredstev za življenje ter je bil kljub neozdravljivi bolezni prisiljen iskati dela. Po nekaj letih težke brezposelnosti je vendar zopet dobil delo kot mesarski pomočnik. Letos pa je prišla zopet naredba, da morajo biti zdravniško preiskani vsi delavci, ki so zaposleni v živilski stroki, torej tudi mesarski pomočniki in vajenci. Tudi Cilenšek je moral na pregled, ki pa je bil zanj zopet usoden. Uradni zdravnik, ki ga je pregledal, je ugotovil, da je zaradi invalidnosti za delo nesposoben ter bo moral službo pustiti.

*Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mo-
goče dolgo prve zobe!*

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Revež je sedaj res v zadregi. Prvič ga je zdravnik proglasil za delo sposobnega ter mu vzel invalidnino, sedaj pa mu je drugi zdravnik vzel še delo, češ da je invalid. Revež se menda sam ne bo več spoznal, ali je ali ni invalid. Najhuje pa bo to, ker bo najbrž vseeno ostal invalid, pa brez invalidnine.

— Pri uredni stolici, napetosti črov vsled zapeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. sog. pol. in nar. zdr. S-bi 15485, 25. V. 35.

d Nekaj so si pa le priborili. Stavka delavcev cementnih tovarn v Splitu se je vendarle oni petek končala. Dosegel se je sporazum med delavci in tovarnarji po stavki, ki je trajala kar tri mesece. Tovarnarji so se bili zavezali, da bodo z delavci sklenili in podpisali za vse veljavno pogodbo. Najmanjša mezda za ženske je bilo določena na 2.50 Din. Delavcem, ki so imeli pred stavko po štiri dinarje na uro, se bo mezda povišala na 4 dinarje, ostalim pa se bodo mezde povišale po 6%. Ta pogodba bo veljala do konca leta 1938. Po dolgi borbi so si delavci izbojevali to izboljšanje, zakaj ta nova pogodba bo dala delavcem letno za 4 milijone dinarjev več zaslužka.

d Zopet nekaj novega v Celju! Volneno blago v dvajsetih barvah prodaja »Stermečki« po 11 din.

d V zapadnih delih Jugoslavije prevladujejo zadrage. Do konca maja iaorajo denarni zavodi in kreditne zadrage prijaviti Privilegirani agrarni banki vse svoje kmetijske dolžnike. Tako je bilo do sedaj prijavljenih Privilegirani

Pastir za v planino

se išče. Povlje, pošta Golnik.

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačnik d. z o. z. Ljubljana

Trtarska (Donajska) cesta 33 — Javna skladišča

Zgoreli zrakovplov Hindenburg v svoji lopi

Zakaj neki poje...

ker si je prej ojačil kožo z NIVEA...

Pred namilanjem nadržnite kožo dobro z Nivea, ker se potem lahko brižete hitro, ugodno in brez bolečin. — NIVEA onemogočuje, da bi Vam koža razpokala ali da bi Vas pekla. Toda samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, ki je najboljšo okrepevalno sredstvo za kožo. — Vedite, da ni ničesar, kar bi bilo „boljše“ ali vsaj „enako dobro“. —

agrarni banki 618.741 dolžnikov z dolgovi v znesku 2 milijardi 527 milijonov 156 tisoč in 98 dinarjev. Do 14. aprila pa je prvi obrok plačalo 190.823 dolžnikov v znesku 51 milijonov 101.273 dinarjev. Pri ljubljanski podružnici je bilo prijavljenih od denarnih zavodov 7305 dolžnikov z dolgovi okrog 150 milijonov dinarjev, od zadrug pa 40.392 dolžnikov s 450 milijoni dolga. Statistike vseh podružnic privilegirane agrarne banke dokazujejo, da v zapadnih delih države prevladujejo zadruge, dočim v vzhodnih navadno denarni zavodi.

d Višji uradniki francoskih državnih železnic, 62 po številu, so prišli te dni v Ljubljano, odkoder so se odpeljali dalje proti jugu, da si ogledajo še druge naše kraje.

d Naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini je izdal ban dr. Natlačen. Naredbo priobčuje »Slovenec« z dne 4. maja 1937 na str. 5.

d Nekaj dragocenih predmetov so odnesli uzmoviči iz župne cerkve v Slovenjgradcu. Gre za starinske reči iz 17. stoletja.

d 30.000 revnih rodbin je bilo do sedaj naseljenih v južnih pokrajinah Jugoslavije in jim je bilo dodeljenih 177.754 ha zemlje.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovco« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črelih, pa pijejo »Franz-Josefovco« vodo so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom. Ogl. rez. 8, br. 2017430.

d Ljubljanski velesejem bo odprt od 5. do 14. junija 1937 in bo imel naslednje glavne oddelke. Na velesejmu bo: 1. Strojna in kovinska industrija. 2. Radio in elektrotehnika. 3. Razstava avtomobilov, motornih koles in koles. 4. Razstava pohištva in stanovanjske opreme. 5. Usnje, torbarstvo itd. 6. Oddelek za papir, lepenko in pisarniške potrebščine. 7. Kemična industrija. 8. Stavbarstvo. 9. Glasbila.

ga uradništva in nameščencev ter velikega števila domačinov svetokriški nadžupnik gospod Vajda. Sv. opravila se je udeležil tudi gosp. dr. Maček s svojim spremstvom. Otvorjeni so bili tudi vsi trije vreči »Tempel«, »Styria« in »Donat« ter restavracija »Stara Švicarija«. Gostje se sprehajajo po parku in se pridno poslužujejo vseh kopaliških in zdravstvenih naprav, ki so vse pripravljene za sprejem večjega števila zdravja potrebnih.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas postreže najbolje.

d Združeni trgovci so zborovali te dni v Mariboru ter obravnavali razne za njih stan koristne zadeve. Med drugimi je predsednik mariborskega združenja pozival slovenske časopise, naj ne pišejo tako na široko o raznih umorih in ubojih, ker to ne koristi niti vzgoji mladine, niti našemu tujskemu prometu. Soglašamo in opozarjamo na to željo tudi tiste »Domoljubove« čitatelje, ki neredko od nas baš to hočejo, kar dalekovidni trgovci opravičeno odklanjajo.

d Za enoten pravopis. Banska uprava je izdala odlok, da se morajo počenši z l. 1937-38 vse šole v dravski banovini ravnati po Breznikovem pravopisu. Istočasno vabi banska uprava tudi vse časopise, da bi se držali tega pravopisa.

d Posebni vlak bo vozil o Binkoštih v Trst in Postojno. Cena vožnji in kolektivnega potnega lista iz Ljubljane samo 100 dinarjev. Prijave pri biljetarnicah »Putnika« in izletni pisarni »Okorn«, Ljubljana.

d Za modernizacijo plavalnega kopališča v Rogaški Slatini je namenjenih 223.000 din. Vsa dela bodo opravili še letos. — Pri zdravilišču na Golniku narede shrambo za avtomobile za 117.000 din. — Novogradnja ceste Sv. Peter-Ložane bo veljala 98.000 din.

d Kdor želi govoriti z g. Jožetom Grdinom iz Clevelanda, kateri se mudi sedaj pri nas, naj ga obišče na binkoštno nedeljo popoldne na Zalostni gori pri Preserju.

d Ker ni v ljudstvu zasidrana. Na letnem običnem zboru Oblastnega odbora Jadranske straže v Sarajevu je tudi tajnik podal svoje poročilo, v katerem je takole opisal stanje te organizacije: »Poročila stalno kažejo na upadanje naše organizacije in popuščanje zanimanja v širokih plasteh ljudstva za ideje in namene Jadranske straže. To se ne dogaja samo na našem ozemlju, ampak z nekaterimi izjemami skoro po

10. Steklo, porcelan itd. 11. Razstava živil. 12. Razstava male obrti. 13. Razstava tobačnih izdelkov. 14. Gospodinjstva razstava. 15. Lovska razstava. 16. Živalski vrt. 17. Razstava malih živali. 18. Vzorni sadni vrt. Na velesejmu bo preko 600 razstavljalcev iz 14 držav.

d Z ladjami je prenapolnjeno pristanišče na Sušaku. Nekatere ladje čakajo zunaj na morju. Največ v luki nakladajo les za razna sredozemska pristanišča.

d Tri nove visoke šole dobi Belgrad, in sicer visoko trgovsko šolo, umetnostno akademijo in glasbeno akademijo.

d Okoli 5000 sezonskih delavcev odide v kratkem iz Prekmurja in Medjimurja na delo v Francijo, Belgijo in Vojvodino.

d Rogaško Slatino so slovesno otvorili. Dne 1. maja je bila v Rogaški Slatini otvorjena sezona s slovesno službo božjo v zdraviliški kapeli sv. Ane, ki jo je daroval v prisotnosti ravnatelja zdravilišča g. Oračnarja, gostov, vse-

Strašno dejanie bivšega orožnika

Oni večer se je pripetil v Ivanjkovcih strašno zločin, ki je silno razburil vso okolico. Iz neposredne bližine Petovarjeve hiše v Ivanjkovcih so se začeli klicati na pomoč, ki pa so takoj zamrli. Ljudje, ki so te klice začuli, so pohitili iz hiše ter našli na poti ležati vso v krvi 24 letno blagajničarko pri trvdki Petovar Angelo Novak. Bila je strahovito razmesarjena, imela je neštivilne vbodljaje in rane z nožem po vsem telesu. Ko so jo dvignili, je bila že nezavestna. Naložili so jo takoj na voz ter jo naglo peljali v Ormož v bolnišnico, vendar je že na poti za posledicami ran in zaradi izgube krvi izdihnila. Voz se je obrnil nazaj in truplo nesrečne mladenke so zapeljali v Svetinje ter ga pustili v tamonjši mrtvašnici, kjer so izvršili pregled trupla. Strahovit zločin je zagrešil 32 letni bivši orožniški kaplar Lipovec Avgust iz občine Trava v čabarskem okraju. Lipovec je

dosegel kaplarski čin v orožniški službi ter je služil kot orožnik dve leti v Ivanjkovcih. Lasko leto pa je bil iz službe nenadoma odpuščen in je odšel v svoj domači kraj. Pripovedoval je sicer, da je sam prostovoljno izstopil iz službe, vendar je bil vzrok odpusta drugačen. Zdi se, da sta se takrat, ko je Lipovec služboval v Ivanjkovcih, dobro razumela s pokojno Angelo Novak, ki je bila doma iz Šmarja pri Jelšah ter je bila že nekaj let v službi pri trvdki Petovar kot blagajničarka. Bila je vestna in pridna ter so jo vsi radi imeli. Po Lipovčevem odhodu pa se je razmerje med obema ohladilo. Lipovec je sicer še pogosto pisal Novakovi, pa očitno ni prejemal več odgovorov, ker se je pred nekaj dnevi nenadoma zopet pojavil v Ivanjkovcih precej razburjen. Sumijo, da je morilec zbežal v Avstrijo.

„Hindenburg“ v plamenih

Več kot dvajsetkrat je že napravil veliki nemški vodilni zrakoplov »Hindenburg« zračno pot iz Nemčije v daljno Ameriko in nazaj. Dne 6. maja 1937 pa je zračnega velikana, ko je pristajal v ameriskem Lakehurstu, zadela strašna nesreča. Na doslej še nepojasnjen način se je vžgal lahek plin vodik, ki drži zrakoplov v zraku, nastala je v zadnjem delu zračne ladje eksplozija in »Hindenburg« je začel goriti in leteti k tlom. »Hindenburg« je imel 60 mož posadke in 34 potnikov. Po dosedanjih vesteh je bilo rešenih 64 oseb in sicer 20 pot-

nikov in 64 mož posadke. Mrtvih je doslej 36, vendar so mnogi med živimi tako opečeni, da jih ne bodo mogli ohraniti pri življenju. Poškodbam je podlegel tudi eden izmed vodnikov »Hindenburga«, kapitan Lehman. Znani graditelj zrakoplovov dr. Eckener, ki se je te dni mudil v Gradcu, smatra za vzrok nesreče to, da je bila zračna ladja polnjena s plinom vodikom in ne s helijem. Ko je ladja pristajala, je najbrž blisk ali pa iskra švignila v vodik in zažgala zrakoplov. Morda je pa tudi kdo nalašč zažgal.

vsej državi. Ta nesreča spremlja tudi mnoga druga naša nacionalna (najbrž so tu mišljena fašistična — op. ur.) in patriotična društva. Poleg težkih gospodarskih razmer, s katerimi se naša država bori, je temu glavni vzrok tudi v splošni »nacionalni« zmedenosti, ki jo preživljamo v naših dneh in katere posledica je precejšnja brezbrzičnost in malomarnost širokih ljudskih plasti za skoro vse patriotične in »nacionalne« podvige. — O jej, kaj bo pa zdej!

d In tako dalje. Kaznjenci mariborske kaznilnice imajo neko nezgodno zavarovanje. V poseben fond odplačujejo od svojega skromnega zaslužka majhen delež. Po dolgem času je stopilo to zavarovanje nedavno v akcijo, ko si je neki kaznjec pri delu v vinogradu zlomil nogo. Dobil je iz zavarovalnega fonda za težko nezgodo 53 din odškodnine, komisija, ki je slučaj preiskovala in ugotovila, da si je res po nesreči zlomil nogo, pa je dobila 300 din.

d Pri zaprtju, motnja v prebavi vzemite tujca na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

d Modra galica. Slovenci imamo že to slabo lastnost, da neredko bolj cenimo tuje, nego domače blago in ne pomislimo, da je tuje blago navadno ne samo slabše kakovosti, ampak tudi običajno dražje. To velja tudi za modro galico, so ji v zadnjem času zvišali cene v taki meri, da so vinogradniki in sadjarji, ki jim je galica neobhodno potrebna, opravičeno ogorčeni. Današnji tozadevni inšerat ponuja dobro modro galico za več kot pokrug dinar ceneje kot drugje. Prepričajte se!

IZ DOMAČE POLITIKE

d Kar je bilo pod prejšnjimi režimi veleizdaja. Sporazumevanje med deli združene opozicije baje napreduje in se čim dalje bolj bližamo sporazumu s Hrvati. Tako veselo oznanilo je poslal v svet zemljoradniški bosanski prvak dr. Čubrilovič. Čubrilovič med drugim tudi ugotavlja, da se je mnogokaj spremenilo od nekdaj do sedaj. Danes je rešitev hrvatskega vprašanja ne samo vprašanje vse države, temveč celo državni program. Javen razgovor o tem vprašanju je bil pred leti prepovedan kot veleizdaja. Razvoj, ki ima za posledico te spremembe, je potekel iz naroda in njegove trdne volje, da se s Hrvati naredi sporazum.

d Paveličevi listi v Ameriki divje napadajo italijansko-jugoslovanski sporazum. Za Paveličeve atentatorje je ta sporazum v resnici za enkrat pač zelo — neroden.

d Minister dr. Krek bo govoril našim izselencem. Prihodnja oddaja kratkovalovne radijske postaje osrednjega časopisnega urada v Beogradu za naše izseljence v Ameriki, ki bo v noč od 14. na 15. maja, bo posvečena proslavi 20-letnice majske spomenice. Ob tej priliki bo o maj-

ski spomenici govoril dr. Miha Krek. Pevski zbor Prosvetnega društva pa bo zapel več slovenskih pesmi, med njimi Flajšmanov »Triglav«, Adamičovo »Kaj ti je mojca«, Jenkovo »Molitev«, Ipravčovo »Imel sem ljubi dve« in »Savsko«.

d Kmetje so se naveličali »Domoljubovega futra«, pravi »Kmetijski list«. To si upa pisati onemoglo glasilo bivše samostojne gospode v letu 1937, ko so slovenski kmetje povisali naklado »Domoljuba« za najmanj 6000 izvodov!

d Narodna skupščina bo sklicana k nadaljnjem zasedanju dne 8. maja, je menda izjavil gradbeni minister dr. Kožulj na Sušaku na svojem potovanju proti Dalmaciji.

d 50 jugoslovanskih kmetov je povabil v goste za 15 dni predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža. Da bi le res pravi kmetje tja šli!

d Konferenca parlamentarnih odposlancev držav Male zveze je bila te dni v Beogradu. Odločno so naglašali prijateljstvo držav, združenih v Mali zvezi. Predsednik češkoslovaške senata dr. Soukup je naglašal velike zasluge sedanjega notranjega ministra našega dr. Korosca za osvobodjenje Slovanov.

d Telovadno društvo »Junak« na Hrvatskem je oblast prepovedala. V krogih bivše Hrv. seljaške stranke so s prepovedjo menda zadovoljni.

d Ljudska ali narodna šola. Povedali smo že, da se bodo poslej po uredbi banske uprave

Tableta Aspirin, 0,5 g

naše osnovne šole imenovala ljudske šole in nii več narodne šole. Liberalnemu časopisju ta sprememba ni všeč. Tudi Učit. tovariši se ne kaj usaja. Mi pa ne razumemo, zakaj bi samo ljudske šole bile narodne. Čigave pa so meščanske, srednje in visoke šole?

d Ali nimajo pri vseučiliških štrajkih svojetojke prate vmes? Ruski komunistični list »Komsomolskaja pravda« piše, da so se posrečili štrajki na jugoslovanskih vseučiliških in da se je pri tem vršila politična borba. Nerodno poročanje za nekatere naše komunistične visokošolce!

d Še bomo volili. Deloma zaradi spremembe občinskih mej, deloma zato, ker nekatere občine potече triletna doba, bodo v nedeljo, dne 6. junija občinske volitve za naslednje občine: Beltinci, Bogojina, Dobrovnik, Gaberje, Lendava, Genterovci, Poljana in Orešje (lendarovski okraj), Cezanjevci (ljutomerski okraj), Begunje in Sv. Vid n. Cerknico (logaški okraj), Pragersko in Hoče (mariborski okraj — desni breg), Ribno (radovljanski okraj), Mislinja (slovenjegraški okraj) in Javorje. Poljane in Trata (škofjeloški okraj).

d Za boljše medsebojno spoznavanje. Knjigo o Jugoslaviji hoče napisati urednik tržaškega dnevnika »Piccolo«. V njej bo orisal kul-

Eden mrtev, trije nevarno ranjeni

V Poljanski dolini, na razcepu cest v Trato in Hotavljah, se je pripetila huda prometna nesreča, ki je takoj zahtevala smrtno žrtve mladega dekleta, medtem ko tri druge žrtve trpe v ljubljanski splošni bolnišnici, ozir. na svojem domu.

Znani športnik Slavko Jesenovec, monter iz Kamnika, doma z Vrhnik, ki si je pridobil v slovenskem športnem življenju že precej znano ime, se je odpeljal s svojim motornim kolesom v Žiri, na motorno kolo pa je sprejel še 31 letnega mesarjevega sina Blaža Podgorška iz Kamnika. Oba športnika sta vozila po gorenskih cestah. Na omenjenem razcepu pa sta jima privozili nasproti dve dekleti na enem kolesu. Jesenovec je vozil pravilno, zdi se pa, da dekleti nekako nista obvladala kolesa, obenem pa je tam križišče zelo nevarno. Tako se je zgodilo, da sta motorno kolo in navadno kolo, s katerim sta se vozili dekleti, trčila skupaj. Posledica je bila strašna. Oba motociklista sta padla z motornega kolesa, se bolj nesrečno pa dekleti. Prvo deklet se je takoj na kraju nesreče ubilo. Bila je to 19 letna Zofija Jelovčan, košarska hči s Srednjega vrha pri Hotavljah. Pri padcu ji je počila lobanja, tako da zanjo ni

bilo več pomoči. Pa tudi njena tovarišica, 16 letna dninarica Angela Erzenova iz Srednje vasi pri Trati, je obležala nezavestna na cesti. Enako sta obležala na cesti nezavestna oba motocikl. Jesenovec in Podgoršek. Erzenova si je zlomila pri padcu obe nogi in dobila hude poškodbe na glavi, Jesenovec pa je dobil pretres možganov. Blaž Podgoršek pa je dobil hude poškodbe na desni strani in je verjetno, da si je tudi pretresel možgane. Neki zasebni avto je pripeljal vse tri ponesrečence v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki so takoj vse tri ponesrečence operirali, vendar je Jesenovec še nezavest in se je bati za njegovo življenje. K zavesti je prišla Erzenova, ki je vsa potolčena in trpi velike bolečine. Zdravniki upajo, da ji bodo rešili življenje. Podgoršek je tudi nevarno ranjen, vendar pa je zaradi svoje močne narave lažje prenesel nevarne poškodbe ter je po operaciji v bolnišnici takoj odšel domov. V bolnišnici so namreč nevzdržne razmere in leži po dvoje ali troje bolnikov na eni postelji in zato je Podgoršek rajši odšel domov, kjer bo ostal v oskrbi, če ne nastopi kaj hujšega, nakar bi se moral vrniti v bolnišnico.

turno, gospodarsko in politično življenje naše države. V ta namen potuje že od obiska zun. ministra Ciana po Jugoslaviji. Želimo, da bi g. urednik »Piccola« res točno proučil naše razmere!

d Naenkrat in v celoti. Dr. Maček je dal dopisniku belgrajskega »Vremena« izjavo, v kateri je med drugim rekel tudi naslednje: »Naša moč je v tem, da govorimo isto za zeleno mizo in isto narodnim množicam. Belgrajska združena opozicija pa je govorila nam eno, drugo pa ljudstvu. Položaj je postal tudi zato tako težak, ker opozicija ni srbskega naroda pravilno poučila.« Dopisnik pravi nazadnje, da je iz vsega razgovora z dr. Mačkom dobil vtis, da zahtevajo Hrvati rešitev hrvatskega vprašanja naenkrat in v celoti.

k Za proslavo majniške deklaracije. Letos poteče 20 let, kar je bil izvršen eden največjih dogodkov naše zgodovine: podpis majniške deklaracije. Prosveta in druga društva bodo ta spomin gotovo slovesno praznovala. Kot zaključek ostalega programa bi bil primeren tudi krajši dramski prizor, bodisi na odru, bodisi na prostem. »Mladi oder« ima v zalogi igro enodejansko napisano prav za to priložnost, z naslovom: »Naša pravda«. Če bo zadostno število naročil, jo bo izdal v strojno rokopisu. Društva, ki reflektirajo na to igro, naj jo torej takoj naroče, najkasneje pa do 20. maja t. l. Naročila po 20. maju ne pridejo več v poštev. Naroča se na naslov: »Mladi oder«, Ljubljana ali na »Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani«. Naročeno igro prejmejo društva 21. in 22. maja t. l. Plača se po povzetju (po prejemu). Istočasno opozarjamo odre, da ima »Mladi oder« v zalogi tudi zbirko iger, primernih za vpriporitev ob kresovanju z naslovom »Ob kresu«. Naroča se istotam.

NESREČE

d Jugoslovanski parnik trčil z angleškim. Ono nedeljo sta trčila kakih 65 km od nizozemskega pristanišča Rotterdam jugoslovanski parnik »Plavnik« in angleški parnik »Alecto«. »Plavnik«, ki je last sušarske družbe »Oceanija«, je bil natovoren s koksom in se vračal v Dalmacijo. V gosti megli, ki je onemogočila vsak razgled, pa se je v »Plavniku« zaletela angleška tovorna ladja »Alecto«, ki je vozila v Rotterdam. Udarac je bil tako nesrečen, da se je angleški parnik v kratkem času potopil. Posadka »Plavnika« je komaj rešila štiri angleške mornarje. Ker pa je bil tudi naš »Plavnik« nekoliko poškodovan, je odplul nazaj v nizozemsko pristanišče v popravilo.

d Nesrečna smrt. V gozdu Ravniku nad Točkim čelom so našli nekega obešenca. Orožniki so ugotovili, da je to 36-letni zidar Peter Kogoj iz Kosez, ki je delal zadnje čase na neki novi stavbi v Šiški. Kogoj je odšel iz Ljubljane že 1. maja ter je dejal, da gre na izlet. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Pokojnik je bil doma z Vojskega v Italiji. Njegovo truplo so pokopali na pokopališču pri sv. Katarini.

d Že dekleta so začeli streljati. Do streljanja je prišlo med dekleti, ki so plesala kolo pred pravoslavno cerkvijo v Kličih pri Sarajevu.

Živinorejci!

Z uporabo modernih dodatkov živinski krmi: **D-vitaminskega preparata »PEKK«** in **spnenega preparata »OSAN«** povzročate boste z malim stroškom svoje dohodka. — Z malo denarja velik dobiček! Ne zamudite prilike in zahtevajte takoj brezplačno obširno knjižico od **»KAŠTEL«** d. d., Zagreb 6, poštini predal 50 6.

Boj z levičarstvom

Z nastopom sedanje dr. Stojadinovičeve vlade, ki je dala državljanom na temelju veljavnih zakonov precej svobodnega razmaha, se je dvignilo na dan s svojimi zahtevami in cilji tudi levičarstvo. Marksistično-komunistično gibanje ni zajelo samo preprostih, delavskih in deloma celo kmetijskih slojev, temveč se je vrinilo tudi med mnoge šolane ljudi, zlasti med nekatere vzgojitelje, ki z velikim delom komunistično usmerjenih vseučilišnikov sejejo med mladino na več ali manj skrite, neverjetno pretrigane načine boljševiskega svetovni nazor.

Težke današnje socialne razmere so kakor nalašč voda na mlin komunistični agitaciji. Velike množice naroda nimajo ne dela ne jela, dočim se drugi, srečnejši preobdajajo. In še ti, ki imajo delo in službo, so neredko plačani tako sramotno, da jim ni ne živeti, ne umreti. Oče, prežet iz prejšnjih časov z verskimi nauki, bo, četudi v revščini, še ostal največkrat Cerktvi zvest, otroci njegovi pa, ki vnebovpijoče socialne krivice doživljajo, so v veliki nevarnosti, da podležejo prejalislej rdečarski vabi, saj jim ne obeta samo svetlih gradov, temveč jim pušča, prezirajoč vsako božjo postavo, popolno svobodo izživljanja.

Gotovo je, da bi izboljšane socialne prilike gotov odstotek današnjega levičarstva dvignile iz blata. Večji del proletarcev pa bi najbrže ostal še vedno tam, kjer je. Veliko je namreč med levičarji takih, ki niso marksisti ali komunisti toliko za to, ker menijo da bi v tej družbi bilo za delavstvo bolje, ampak so komunisti zaradi tega, ker hočejo to sploh biti in za vsako ceno. Zato boj z levičarstvom ni lahak.

V Jugoslaviji komunistična stranka ni dovoljena. Tudi social-demokratje, ki so mimogrede omenjeni — izgubili med socialističnim delavstvom vodilno vlogo v prilog skrajnih levičarjev, šele pomišljajo, kaj bi. Vendar, čeprav v naši državi socialistične stranke ni, pa opazimo vsepovsod močno socialistično in še bolj komunistično gibanje, posebno v večjih mestih in okolič ter v industrijskih središčih in v okolič. Naravnost občudovati moramo levičarsko požrtvovalnost. Ves dan delavec dela, zvečer, ko pride domov, pa hiti k večerjam za razne

prirejitve, ali pa k raznim skrivnim sestankom v zaupnih gostilnah, privatnih hišah, na skednjih, ali celo v skritih gozdih. Tam jih že čaka študent ali druga več ali manj šolana oseba kakšne kulturne organizacije, ki jim govori in neredko seveda tudi laže o položaju doma in v tujini. Hitro se dogovore, kam pojejo v nedeljo na izlet, kako bodo agitirali za volitve, katero igro bodo igrali in katere delavske revolucionarne pesmi bodo peli pri tej in tej priliki. Na teh sestankih delajo načrte, katere nasprotnike je treba pridobiti z lepo besedo in katere z grožnjo in »strahovalnimi dejanji. Na videz so vsa ta dela čisto nedolžna in zavita cel v zakrtno obliko. Na znotraj je pa vse to pravo revolucionarno gibanje. Kot posebnost naj omenim — da pojejo marksokomunistične revolucionarne pesmi celo na napev »Hej Slovani«. Kdor podtalnega socialističnega delovanja ne ozna in gle ta pevajoči sprevid bo menil, da koraka po ces. Sokoli ne pa — skrajni levičarji.

Precej levičarskega duha je tudi med državnimi uslužbenci, ne samo zato, ker niso plačani, kot bi se spodobilo, ampak zaradi tega, ker si zaslepljeni pač res žele socialističnega raja na zemlji. V tem pogledu so zlasti nekateri komunistični železničarji v veliko pohujšanje ljudstvu po deželi in se zlasti pod sedanjjo vlado vedejo nad vse predrzno, kakor da bi jim nihče ne smel ali ne mogel do živga. Nedavno smo doživeli slučaj, da je železničar iz enega kraja šel v drugi 10 km oddaljen kraj na rdečarski shod, ki ga je oblast prepovedala, a se je vendar vršil. In dri se je ta komunist proti vladi in proti ministru dr. Korošcu, da ga je zaprla policija za več dni. Pa se mu ne bo nič posebnega zgodilo, čeprav marksisti trdijo, da pri nas ni svobode. Pa še koliko jo je! Preveč za nekatere, svobode nevredne ljudi!

Pristojne oblasti se trudijo, da bi bile komunistični zahrbtni agitaciji kos in pozivajo k sodelovanju vse ljudi, zlasti podeželske šolance. Treba pa je, da oblast tiste, ki se izpostavljajo zanjo proti komunističnemu rovarjenju, vsestransko podpira, ne pa da včasih hote ali nehoti en urad ali njegov oddelk delo ovira, ko drugi zida v prid in varnost države.

Dve dekleti sta obležali mrtvi. V Kličih se je pred leti nasehila družina Pejičev. Bili so izredno pridni in so na svojem polju pridelali vedno več kakor drugi kmetje. Že to je rodilo pri ostalih kmetih zavist in sovražstvo. Še bolj pa se je razvnel ženski svet, ko je Pejičeva hčerka Milica prevzela nekemu vaškemu dekletu fanta. V torek popoldne so dekleta s fanti plesala kolo pred cerkvijo. Ko je prejšnja fantova ljubica Andželija videla ob Milici svojega bivšega fanta, je skočila do Milice in jo opsovala. Preprij je bil takoj tu. Nazadnje je Andželija prisohila Milici zaušnico. Oneča je postajala vse večja, nakar sta nenadno počila dva strela. Andželija in Milica sta padli mrtvi. Kdo je ustrelil, še niso dognali, prepričani pa so, da je streljalo neko dekle in ne fant.

d Smrtna nesreča pri Sedmerih triglavskih jezerih. Zalostna vest se je razširila 8. maja po vsem Bohinju, da se je v bohinjskih planinah v bližini šestega triglavskega jezera — šteto od Komarče navzgor — smrtno ponesrečil mladi ljubljanski zdravnik dr. Marjan Bukovec, zdravniški volonter v Splošni bolnišnici, sin znanega

slovenskega javnega delavca in čebelarja g. Bukovca v Ljubljani. Dr. Marjan Bukovec je smrtel na snežnih v okolišju Sedmih triglavskih jezer. Blizu drugega, zgornjega jezera, pod sedmo Hribarice, v približni višini 2000 m pa je strmo zavozil navzdol. V zaletu je poizkusil »skritijanje«, toda ta smučarski okret je bil tako neroden, da je dr. Bukovec odletel v stran in priletel na skale, kjer si je razbil lobanjo. Tovariši in reševalno odposlanstvo so truplo prenesli čez steno Komarče pod slap Savice, kjer bo smrtni vzrok ugotovila posebna komisija. Dr. Bukovec so pokopali v Ljubljani. Pokojni dr. Marjan Bukovec je bil nekoliko mlajši kakor 30 let. Bil je ljubitelj planin in belega športa, bil pa je tudi znan kot skrben in vnet zdravnik.

d Usoda vojnega ujetnika. Za mrtvega so proglasili Stevana Vujina iz Velike Kikinde, ki je bil odšel leta 1914 v vojsko. Z bratom sta šla, pa sta pustila veliko posestvo. Brat se je bil vrnil

VINA prvovrsta po najugodnejših cenah kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Južno od Madrida pri Toledu so čete generala Franca s smelim napadom utrdile in zboljšale svoje postojanke. Nacionalistični glavni stan je sklenil za vsako ceno pregnati komuniste z višin, ki obvladajo Toledo. To se je zgodilo in komunistični topovi sedaj ne bodo mogli več obstreljevati Toleda.

V Barceloni, pa tudi na deželi, ki je še v oblasti rdeče vlade, so se pretekli teden krvavo spopadli anarhisti in komunisti. Zato je rdeča vlada iz Valencije poslala v Barcelono 5000 mož napadalne garde in dva motorizirana oddelka vojaštva. Izgleda, da so anarhisti podlegli in da so čete rdeče vlade za enkrat za vlado v Valenciji rešile položaj.

Hudi boji divjajo še vedno okrog baskijskega glavnega mesta Bilbao, ki se mu nacionalisti vedno bolj bližajo. Katoliški Baski so napravili nepopravljivo napako, ko so vladnim komunistom verjeli in se z njimi zvezali za boj proti nacionalni Španiji, kakaj tudi nacionalisti so že opetovano izjavili, da hočejo spoštovati

posebnosti naroda Baskov. Te dni je general Franco izdal na prebivalstvo v pokrajini Biskajski ponovno proglašene vsebine:

Mi se nahajamo pred samim Bilbaom. Polovica Biskaje je v naših rokah. Lažje vam oni, ki vas nagovarjajo, da bi nadaljevali z nezmišelnim borbo. Mi ne streljamo ujetnikov. Onim, ki se prostovoljno vdajo, ne preti nobena nevarnost. Mi jamčimo tudi za življenje in svobodo vsem nasprotnim borcem, ki se jim ne bo mogel dokazati noben poseben zločin. Hkratu obljubljam, da bomo spoštovali vaše pokrajinske posebnosti, ker hočemo, da bi bila nova Španija dejansko velika svobodna in zedinjena država.

Katoliški Baski bodo ali sledili pozivu nacionalističnega generala, ki hoče, da bo nova Španija stanovsko urejena po načelih papeževih poslanic ali pa bodo še nadalje pomagali vede ali nevede k zmagi svetovni brezbožni sovjetiji in če zmaga, s tem končno in za vselej upropastili sebe in svoj katoliški narod. Srednje poti ni.

ITALIJA

s O belgrajski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo piše v Rimu izhajajoči tisk »Meridiano di Roma«: tudi tole: »S to pogodbo se je povrnil mir na Jadranu. Kar je bilo dosedaj, ni bil mir, marveč zlokobna tišina. Varnost na Jadranu za Italijo je zdaj postala varnost tudi za Jugoslavijo. Pomorska veselila Italija se je s tem okrepila in obenem so se pomnožila jamstva za pomorski promet Jugoslavije, ki bi se pretrgal v istem hipu kot naš italijanski. V pogodbi niso bili pozabljeni Slovani, ki prebivajo v naših mejah, ne Italijani, bivajoči v Jugoslaviji. Trajnost sporazuma pa terja, da vsak preostali iredentizem obmolkne. Ni mogoče državnih meja začrtati točno po jezikovnih mejah narodov, kakor ni mogoče povsem točno začrtati teh meja med narodi. Odlomki enega naroda se vključujejo v ozemlje drugega večinskega naroda. Voje ne bodo nikoli dosegle, da bi se meje narodov povsem točno krile z državnimi mejami. Zatorej je med sosedi morda politika, da pridejo do sporazuma, s katerim izginejo vzroki za medsebojno nezupanje. Ta sporazum olajšuje spoštljivo postopanje s čustvi manjšine, v katerih država ne vidi več nevarnosti za svojo strnjeno. To posledico italijansko-jugoslovanskega sporazuma sta oba ministra zunanjih zadev prav umesno podčrtala in od načina, kako se bo ta posledica izvajala, bo v znatni meri odvisno nada-

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremijo denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dojemnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2066-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-08 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 1047 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naša čeka, nakaznice

ljevanje in razvoj prijateljskih odnošajev, ki so se tako srečno začeli.

s Ne izgubite potrpljenja. Od več strani smo dobili vprašanje, kakaj ne navedemo točno, v čem obstoje navodila, ki jih je po besedah italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana ob priliki podpisa prijateljske pogodbe z Italijo v Belgradu dne 25. marca 1937 italijanska vlada izdala in ki naj zaščitijo nekatere pravice slovenske in hrvaške narodne manjšine v Julijski krajini. Svojim bravcem sporočamo, da nam besedilo tistih navodil ni znano, da pa se praktično izvajanje teh navodil sedaj proučuje, pri pokrajinskih oblasteh v Julijski krajini, kar samo po sebi razumljivo zahteva nekaj časa. Nekatere olajšave pa so bile itak že dane in se njih dobre posledice že čutijo po deželi. Vprašanje manjšinskega lista, vprašanje manjšinskih šol in uporabe manjšinskega jezika pred oblastmi pa spada v ono vrsto vprašanj, o katerih smo rekli, da se njih praktična izvedba šele proučuje. Rešena bodo v doglednem času.

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. V prekopu elektrarne pri Pokrčah je utonil delavec Aleks Wolbitsch iz Stregl. — V Škoficah je umrl Jakelnov oče. — Solzno dolino je zapustil bivši globaški župan in deželni poslanec Ferdinand Kraiger. — »Alpenverin-u« je bila njegova pritožba, ki jo je vložil proti zgradbi žične vzpenjače pod Visokim Klekom, zavrnjena. — Dež. glavarstvo bo tudi letos sprejemalo drva za davke. — Na povratku v Nemčijo se je mudil v Beljaku minister Göring.

NEMČIJA

s Uboga Nemčija, kam si šla? Spor med Vatikanom in Nemčijo dosega svoj višek. Na okrožnico sv. očeta proti preganjanju katoliške Cerkve v Nemčiji, odgovarja voditelj sedanjega Nemčije s poostrenimi ukrepi in podvojenimi očitki proti krščanstvu. Listi priobču-

jejo protiverske članke in blatijo duhovščino z nizkotnimi sumničenji. Nad 1000 duhovnikov se nahaja v ječah in so obtoženi protinravnih dejanj. Listi grozijo, da bo vlada dovolila prenos protiduhovniških procesov po radiu — potek teh procesov si lahko predstavlja vsak sam — in tako »strgala duhovnikom krinko z obraza«. V protiversko gonjo so vpreženi poleg listov tudi številni govorniki, ki na javnih zborovanjih hujskajo ljudstvo proti Cerkvi in duhovnikom, in še nemške radio-postaje, ki začenjajo poročati o procesih z duhovniki-obtoženci. Ta najnovejša protiverska gonja v Nemčiji ima očiten namen, da sv. stolico prisili k temu, da se odpove — kakor pravijo voditelji sedanjega Nemčije — vmešavanju v notranje nemške zadeve.

ŠPANIJA

s Iz nove Španije. Zgodovinske procesije v Sevilli, Valladolidu, Pompluni in Toledu, so se izvršile to leto z večjim sijajem, kakor kdajkoli. — Nacionalistični general Franco je odredil, da se poučuje v državnih šolah krščanski nauk kar najbolj natančno in na globoko. — Komisija profesorjev pod vodstvom Senora Azanara je dobila nalog, da izdela novi delavski zakon po smernicah papeževih socialnih poslanic.

HOLANDSKA

s Kakor stari, tako mladi. Mestece Zandam v bližini Amsterdama ima komunistični občinski odbor ter župana. Za rojstni dan prestolonaslednice Julijane, ki so ga po vsej Holandiji praznovali z velikimi manifestacijami, ni zaandamski občinski svet hotel dati šolan prostega dne. Stališče rdečih občinskih očetov je vzbudilo med učenci vseh šol tako ogorčenje, da so sklenili stavkati. Med petjem državnih himne so zapustili šolske prostore ter vse dopoldne v sprevedu hodili po mestu, manifestirali za prestolonaslednico, za Holandijo in prepevali domoljubne pesmi. Otroci so hoteli razbiti okna na županovi hiši, da je morala nastopiti policija in zavarovati županovo stanovanje.

FRANCIJA

s Od komunistov odvisna vlada. V južno-francoskem pristanišču Sète so bile nadomestne parlamentarne volitve. Kandidat vlade je bil bivši poslanec in sorodnik ministrskega predsednika Bluma Jules Moch, ki je dobil samo 200 glasov več kot njegov desničarski tekmeč. Moch pride v ožjo volitev in bo najbrže izvoljen, ker bodo glasovali zanj tudi komunisti.

KITAJSKA

s Kako oblast in kako katoliški redovniki. Casopisje poroča iz kitajskega Kantona, da je tamošnja oblast dala ustreliti 215 gobavcev, ki se jih je na vsak način skušala znebiti. Najprej so jih skušali speljati na vodo in jih tam potopiti. Toda bolniki so postali nezaupljivi in so moštvo na čolnih napadli ter ga prisilili, da jih je odvedlo nazaj na suho zemljo. Zatem je oblast sklenila, da jih postrelji. Za vsakega bolnika je bila namenjena samo ena krogla. Ker so mnogokateri po prvem strelu ostali še pri življenju, so jih še žive pometali v skupen grob. — Katoliški redovniki pa z angelsko potrpežljivostjo in brezprimerno poštrevanostjo

jo gredo med gobavce, žive med njimi, jim strožejo in jih zdravijo, ne meneč se za lastno življenje, ki neredko konča prav radi gobave bolezni, ki so jo rečovníki našli od nesrečnih bolnikov.

AMERIKA

Razno. V Clevelandu je umrl 52-letni Edvard Prijatelj iz Ribnice. — V aprilu je obhajal v Pueblu Colo svoj 75. rojstni dan starostna ameriške slovenske duhovščine g. župnik Ciril Zupan, rojen v Srakovljah, župnija Predolje na Gorenjskem. G. jubilantu kličemo: Na mnoga letal — V Pittsburghu Pa je preminul Mihael Turk iz šmihelske fare pri Novem mestu. — V Springfieldu Ill. je podlegel operaciji rojak Alojz Pekol. — V Cliff Min. Pa je umrl 56-letni Jos. Rebek s Krke pri Novem mestu. — V Pierce W. Va. je izvršil samomor rojak John Pungert. — V Ambridge Pa je zapustil solzno dolino Anton Kirn iz Podstenja pri Postojni na Krasu. V Pittsburghu Pa je odšel v večnost 53 letni Mihael Turk iz Novega mesta.

DROBNE NOVICE

200.000 ljudi se je udeležilo prvomajskega delavskega spreveda v ameriškem Njujorku. Palačo bivše avstrijske cesarice Cite v Sequitiju v Španiji so zažgali Baski, ki so se morali te dni pred nacionalisti umakniti. Dva in pol milijona delavcev bo deležno novega zvišanja delavskih plač v Italiji. Ljudsko glasovanje za uvedbo ženske volilne pravice na Filipinih je izpadlo ženskam v prid.

50 mrtvih je bilo pri eksploziji v turških tovarnah za strelivo blizu Ankare.

Nad 300.000 smrtnih žrtev je zahtevala doslej španska državljanska vojna. V Rusiji so boljševiki poklali več milijonov ljudi!

Nad pol milijona dinarjev za obleko revnim invalidom je določil avstrijski socialni minister dr. Resch.

»Kakor sinove nas je objel Stalin,« pravijo španski komunisti, ki so bili te dni na obisku v Moskvi.

Zveza francoskih kmetov je sklenila pretrgati vse zveze z rdečkasto organizacijo poljedelskega delavstva.

Za 10 odstotkov boče zvišati delavske plače zveza železarn v poljski republiki.

4.000 hotelskih nameščenecv je začelo stavkati v ameriškem San Franciscu.

Velikanski roji kobilic groze Egiptu in Sinajskemu polotoku.

Pri nedavnih volitvah v japonski parlament je ostala vlada v manjšini, vendar noče odstopiti.

Angleškemu kralju bodo znižali plačo za 15 milijonov dinarjev.

80-letnico življenja praznuje 30. maja naš papež Pij XI.

Poroke bivšega angleškega kralja — vojvode Vindsorskega se baje udeleži tudi bivši nemški cesar Viljem.

Vojaki pozdrav so zopet uvedli v rusko-sovjetsko armado.

385 hiš je uničil požar v egiptovskem mestu Bukasuada.

Izvor materiala za graditev sovjetskih bojnih ladij je dovolila ameriška vlada.

1350 abesinskih beguncev živi na ozemlju angleške Somalije v Afriki v zasilnih taborih.

n Akademski pevski zbor iz Ljubljane bo med Belokranjci prvič nastopil na binkoštni ponedeljek, 17. maja. Ob pol 3 bo ta dan v Črnomlju priredil svoj koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Zbor bo zapel tudi nekaj pesmi, ki jim je dal globokega izraza belokranjski rojak, skladatelj prof. Matija Tomc. Vstopnice za koncert so že na razpolago v glavni trafiki v Črnomlju, prav tako tudi v Metliči.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

od 13. maja do 20. maja.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 18 Cas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Cetrtek, 13. maja. 18 Radijski orkester — 18.40 Slovenščina za Slovence — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni kotiček — 20 Koncert skladb Paula Vladigerova — 21 Plošče 21.10 Radijski orkester — 22 Naša letovišča (esperantska oddaja). — Petek, dne 14. maja: 11 Šolska ura — 18 Organizacija zaštite matere in otroka — 18.20 Plošče — 18.40 Francoščina — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Kmečki trio — 21 Plošče — 21.10 V. koncert ljubljanskega godalnega kvarteta — 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 15. maja: 18 Radijski orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20 O zunanji politiki — 20.30 En dan iz življenja poštenjaka Peregrina Pakja — 22.20 O naših izseljencih — 22.30 Plošče. — Nedelja, 16. maja: 8 Plošče — 8.15 Telovadba — 8.45 Cas, poročila, spored — 9 Prenos službe božje iz stolnice v Ljubljani — 10 Verski govor — 10.15 Kvarlet pozavu — 11 Plošče — 11.30 Otroška ura — 12 Plošče — 12.15 Koncert operne glasbe — 16 O pravilnem zalivanju ločnic in vrta — 16.20 Plošče po željah — 17. Kmet. gospodarstvo in produktivne zadruge — 17.30 Za naše birmanske — 19.30 Nac. ura — 19.50 Prenos šmarnc — 20.10 Slovenske božje poti — 20.45 Koncert godbe 40. pp. Triglavskega — 22.15 Plošče. — Ponedeljek, 17. maja: 9 Cas, poročila, spored — 9.15 Kvarlet pozavu — 9.45 Verski govor — 10.15 Prenos cerkvene glasbe iz Brežic — 11 Našim malčkom — 12 Radijski orkester — 13.15 Plošče po željah — 17.00 Obisk iz mesta (zvočna slika) — 17.30 Prenos proslave v Brežicah — 19.30 Nac. ura — 19.50 Prenos šmarnc — 20.15 Radijski orkester in plošče — 22.15 Plesna glasba — Torek, 18. maja: 11 Šolska ura — 12 Plošče — 18 Plošče — 18.40 Poročje Sore III. del — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20 Koncert v spomin Mateja Hubada — 21.30 Radijski orkester — 22.15 Ruski sekstet — Sreda, 19. maja: 18 Spoznajmo glasbila: Rog in trobenta — 18.20 O markiranju poti — 18.40 Vajeniško vprašanje — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prenos iz ljublj. oper. gledališča.

RAZNO

Svojo denarnico izgubil in našel. Leta 1934 je obiskala severni tečaj neka švicarska družba. Eden njenih članov je ob povratku odkril, da je pozabil na otoku svojo denarnico. Leta nato zaide v iste kraje neka angleška družba in slučajno najde švicarjevo denarnico. Leta dni je prestala sneg in led severne zime in prišla nepokvarjena in nedotaknjena spet v roke svojega lastnika. Očividno se zanjio severni medvedi niso zmenili. Denarnica je danes za lastnika dragocenost ne toliko po svoji vsebini, kot po zgodovini.

Topovi z ušesi. Skoro vse armade sveta so že opremljene s posebnimi pripravi, s pomočjo katerih se pravočasno zasilijo bližajoča se sovražna letala. Te naprave pa dosežejo svoj namen samo v lepem vremenu in na mirnih krajih. Če pa prihrumijo vihar, dež in grom, ali če se čuje v bližini hrust in trušči mesta, si armada s temi pripomočki ne more pomagati. Nedavno so pa dobili v Ameriki napravo, ki prestraši brenenje propeler-

L. Ganghofer:

24

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Rotica je odkimala. »To ni bila nevihta ... a jaz vem, kaj je bilo!« Pritajila je glas do šepeta. »Spodaj v globini jezera se je razjaril Tres in je v jezi udaril. Ko je zabobnelo sem stala na produ in sem videla, da je zadrželo čez jezero, prav tako kakor čez vodo v škafu; če suneš obenj z nogo.«

Zamišljen se je ozrl Zigenot dol na tiho jezero, čez katerega so se tkale že prve sence večera.

»Veš, pa sem kar pri priči storila svoje,« je šepetala Rotica, »snela sem si verižico z vratu ... bila mi je najdražje, kar sem imela na sebi ... in sem jo zagnala daleč tja v vodo. Gotovo je Tresu ugajala. Brž se je zopet pomiril.« Globoko je dihala in hotela stopiti v hišo. Vendar na pragu se je zopet obrnila. »Še nekaj! Ali si pozabil danes?«

»Kaj?«

»Da moraš zarovašiti svoje rojstno drevo.« Smehljaje se je stopila k bratu in ga prijala za roko. »Danes je dan, ko te je prinesla rojenica materi. Poglej, želim ti sreče in veselja toliko, kolikor imam na glavi las.«

Otožno zroč je gledal Zigenot v ljubki obraz svoje sestre. »Sreča in veselje? Zahvalim se ti, Rotica! Toda mislim, da si mi preveč želela.« Zapazil je sekiro, ki je slonela ob steni poleg vrta in je segel ponjo. »Pojd, zarovašil bom svoje drevo.«

»Toda kaj hočeš s sekiro?« je vprašala Rotica v čudu. »Saj imaš nož.«

»Ni oster dovolj za današnji dan.« Krenil je k svojemu rojstnemu drevesu, in Rotica je šla za njim. Trikrat je obhodil drevo, vsakrat se ga je dotaknil z roko. Pri tem je mrmral: »Drevo raste, drevo živi, je zrastle in stoji, ravno in močno, v strženo krepko, v korenu in listju in vejah močno. Dvigaj se in rasti, varuj se in krij, sonce ti sije in dež te kropi, uživaj dari! Kot prod v potoku se leta vale! Eno pridobiš, eno izgubiš. Bodi močno, da te rovaš bolel ne bo!« Pri zadnji besedi je zavihtel Zigenot sekiro, in svetlo železo je udarilo v tridesetletno drevo, da je vitko deblo zadrželo od vrha dol do korenin. »Kaj počenjaš?« je vzkliknila Rotica in hotela prestreči bratovo roko. A že je padel drugi udarec, skorja in iveri so odletele, in bel, skoro do stržena, je zazijal rovaš na deblu.

»Poglej vendar, poglej, zasekal si svoje drevo čisto v živo!« je zatarnala Edelrota in svetle solze so ji stopile v oči.

Zigenotu je sekira omahnila, zastrmel je v odprto zev in zamrmral: »Če drevo preboli, prebolim tudi jaz!« Hotel je iti, toda Rotica se ga je oklenila za roko. »Kaj ti je tako na naglem? Rekla bi skoro, da si se ves spremenil od včeraj! Kaj te boli?«

Zigenot je molče odkimal; ko pa mu je Rotica postavila pot, je vrgel sekiro stran, objel sestro in si jo z drhtečima rokama prižal na prsi. Bila je tako vzburljena, tako polna skrbi in strahu, da je morala zaplakati. »Ne joči, Rotica, glej, prosim te ne joči!« je šepetal in ji gladil lase. »Samo ti se ne jezi name, samo ti ne! Čaj, drugičkrat ne pozabim več, da sem tvoj brat!«

Ozrla se je kvišku in ko mu je pogledala v oči, je razumela njegove besede; zato se je v solzah nasmehnila, se vzpela na prste in objela njegov obraz z obema rokama. »Le kaj ti ne žine v glavo, da bi se mogla jeziti!

PO DOMOVINI

Razstava slovenskega časnikarstva

V proslavo 140-letnice Vodnikovih »Ljubljanih Novic« in 30-letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja na jesenskem ljubljanskem velesajmu jubilejno razstavo slovenskega časnikarstva. Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzema štiri velike velesajmske paviljone. Poda celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, bikratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjenja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časniška poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razporejen pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled in organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja. Razstava slovenskega časnikarstva mora biti in tudi bo kulturno dogodek prve vrste! Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarjev in Slovenije, zvezne organizacije Saveza grafičnih radnikov-ca Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesajma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesajem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi sodelovanje vse slovenske javnosti ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavne gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavni odbor povodil pri Slovincih, kamorkoli se je obrnil, našel na največjo pripravljenost za sodelovanje. Živo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji

in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost! Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture. Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter vabimo vso našo javnost, da pripravljajemu odboru pomena pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravljajo na obisk te velevažne manifestacije. Slede podpisi.

Brusnice pri Novem mestu. 5. maja je umrla po daljši mučni bolezni, v starosti 80 let, ugledna, splošno spoštovana gospa Antonija pl. Fichtenau, lastnica gradu Struga. Ranjko gospo so položili v grajski kapelici Marijinega zaročanja na mrtvaški oder, ob katerem sta po dva gasilca imela častno stražo. Od blizu in daleč so prišli ljudje izkazovati pokojni gospe poslednjo čast. V petek 7. maja, na dan pogreba, je blagoslovil truplo domači g. župnik Lunder, tukajšnji škofski upravitelj se je poslovil od »struške gospe«, cerkveni moški zbor pa je zapel žalostinko. Nato se je razvil prevod po struški in državni cesti. Na Ratežu so zopet zapeli pevi v slovo. Ob 4. uri popoldne je pred struško hišo v Novem mestu izvršil cerkvene obrede ml. g. prošt Cerin ob asistenci in gospi so preneli v rodbinski grob k poslednjemu počitku. Naj ji bo ljubi Bog plačnik za vsa dobra dela in večna luč ji naj svetil!

St. Jernej. Na binkoštni ponedeljek bo zopet po treh letih romarski shod v novi kapelici v Lurdu pri St. Jerneju. Od vseh strani so včasih prihajali romarji, da se poklonijo luški Materi in kar žalostno je bilo tri leta, ko so romarji prišli, ev. maše pa ni bilo. Mislimo, da bo zopet obnovljeno romanje čisto vesel odziv pri mnogih. Turiste in prijatelje planja pa vabi sv. Miklavž na binkoštni ponedeljek na žegnanje na Gorjancih. Maša bo ob 10. Pojdimo, pojdimo na Gorjance, tam bomo

jedli pečene jance. Tam se ev. Miklavž časti, Kranjc pa Laha pogostiti!

St. Vid pri Stični. Na praznik 6. maja je bilo zborovanje zastopnikov 5 andjarskih podružnic. Pri tem zborovanju se je posebno poudarjala potreba naprave sadnih sušilnic, katerih v tem okolišču skoraj ni. Odvisno sadje najraje porabijo za kuhanje žganja, kar je v veliko škodo in nevarno ljudstva. Govorilo se je tudi o zatiranju sadnih škodljivcev, zlasti voluharja, ki se je v tem okolišču silno razširil. Saj je pomladi letos samo na eni posestvu izurjen lovec vlovil v železno past 80 voluharjev. Koliko škode bi naredil zarod teh voluharjev. Član sadjarske podružnice na Krki je naredil leno past za voluharje, ki se je menda dobesedno obnesla. — Popoldne žetega dne je bil v Prosvetnem domu sestanek deklet. Izvoljen je bil pripravljatelj odbor, ki bo nabiral članice. — Okrožni zdravnik g. dr. Fedran je pa imel poučen govor o jetiki, ki tudi pri nas marikatero spravi v prezgodnji grob.

Vodovod v St. Vidu. Lansko leto je pričel Higijenski zavod v Ljubljani graditi vodovod. Upali smo, da se bo letošnjo miko zimo delo nadaljevalo. Pa so se pojavile nekatere zapreke. Sedaj se bo pa zopet začelo z vodovodom. Ljudje komaj čakajo, da bodo nekaj zaslužili. — V Dobu, pol ure od St. Vida, je ob povodnji vedno voda nastopila, da so morali vse, ki so hoteli v St. Vid, prepeljati s brodom, ki so ga zbili kar iz tramov. — Šentviški župan g. Pevec Ignacij si je veliko prizadel in je izposloval od banske uprave podporo, da se je naredil visok betonski most in da se je dvignila cesta. V zahvalo so pa začeli nekateri župana kvevati, češ da se je z delom okoristil in nekaj svojega dobička, kar je grda laž. Računali so vsakemu pri občinski upravi v St. Vidu na razpolago.

Repaje pri Vodichah. Kar smo tako želeli, smo dočkali. V soboto, 24. aprila 1937 je zagorela v naši, drugače tihi vasi, nova luč — elektrika. Več kot polovica vasi ima zdaj elektriko v hišah, nekod jo pa napeljavajo, tako v cerkvi č. škofski ester, v šoli, v gospodarskem poslopiju in drugod. Nekateri so se pa podpisali, nekaj plačati, a radi gospodarske krize ali kakega drugega vzroka, je le niso vpeljali v svojih domovih in čakajo jeseni in boljših časov, ki jim prinesejo potrebni denar in tako omogočijo električno razsvetlavo.

Z Breznice pri Zirovnici. Lepi dnevi misijoni so za nami — dnevi, v katerih se je čistilo in jevalo zrno od plev! Zal tudi gg. misijonarjem ni bilo mogoče posvetiti z lučjo »Resnice« v vse kote in

nate! Ali me nisi rešil iz viharja in vode? Ali ne bi morala brez t. ebe utoniti? Medve obe... jaz in Reka?« Hotela je dalje govoriti, toda stisnil jo je k sebi, da ji je pohajala sapa, in ji je z poljubom zapril usta. Potem je krenil proti hiši in snel dolgi peterozobi osten z brunasto steno.

»Ali boš zdaj še danes?« je vprašala Rotica. »Poglej, saj se te večerit!«

»Ne da mi miru, moram delati!« je rekel in zavil, osten na rami, proti jezeru.

Zazabljeno je gledala za njim sestra. Počasi je potegnila dlan čez čelo. »Če bi le vedela, kaj mu je! Vprašati moram Rudlba.«

Zigenot je dospel do obrežja in odvezal brod; stoječ z eno nogo na malem iz trstja in golí spahnjenem spiavu, je z drugo odrinil lahko plovilo od pristanišča. Skoro brez šuma je drčal brod po vodi; z ročnikom ostna ga je pogajal ribič kraj ločja, tja proti ustju Ahe, vedno počasneje in tiše. Ostro je prežal v čisto strujo, kjer so na ne preglobokem dnu v bohotni zmedli rasti malin in alge; tenka, bledorodeča stebala morske haloge so mrežasto preprežala vodo. Zdaj se je Zigenot uprl v drog in ustavil splov. Počasi in tiho, da se s strumno vzpetim telesom še skoro ganil ni, je vzdignil osten in obračal polagoma železne zalustil navzdol, da so se ostre konice dotaknile že skoro vršine. Nato je pomeril in zagnal, voda je brizgnila in osten je siknil v strujo. V hipu je potegnil Zigenot drog zopet k sebi — met se je posrečil, na železu je cepetala težka ščuka. Urno in spretno je Zigenot s pestjo ubil roparsko ribo, jo snel z zalustil in jo vrgel za sebo. Potem je pogajal brod naprej...

Sence so rastle, in rdeči blesk večera je legal čez dolino. Edelrota je bila zložila za belitev razgrnjeno platno in ga odnesla v hišo. Zdaj je stala pred bratovim

rojstnim drevosom; zapolnila je globoki rovaš, ki ga je bil zasekal Zigenot, z zmesjo smole in voska, ter prevzela ranjeno mesto dobro z ližjem.

Viho je zapustil dvorišče z lagvičem na hrbtu; nesel je postrvi, ki jih je bil Zigenot nalovil zjutraj — namenjene so bile Senaverju kot kupnina za rvačo konopje. Še pred mrakom je prišel Viho na Senaverjeve njive. Tedaj je obstal in prisluhnil. Rahel, mehek zvok je priplul iz daljave sem po tihem zraku...

Pri Lokijevem kamnu je pel zvon.

Brat Svajker je vlekel za vrv in zvonil prvo zdravomarijo. Obleden ni bil v habit, ampak v delovno obleko, platneni brezrokavnik, in bil očitno potreben odmora in počitka. Ko vel, naporno in vztrajno, je garal ves dan in je s pomočjo hlapcev izvršil pošteno mero dela. Do trideset mogočnih smrek je ležalo kraj gozda, sklesanih in zrklijantih na dolžine, kakršne je zahtevala zgradba kloštra. Tudi pater Valdrum je bil pomagal pri tem delu; toda njegovo, od mrtvičenja in posta izžrpano telo, je omagalo že davno pred večerom; ko je nesel tram, so ga zgrudil in omedlel. Zanesli so ga v šotor, ga položili na mahasto ležišče in ga pokrepili z pijačo in jedjo; potem je trdno zaspal in še večerni zvon ga ni mogel prebuditi.

Tudi brat Vampo ni počival in je prelil preneke kapljice znoj; dovršiti je moral šotora, urediti mahova ležišča, postaviti kolibe za hlapce in tovarne živali, razložiti zavoje, spraviti blago in na suhem prostoru skopati jame, kjer bi mogli shraniti mašno vino in jestvine. Zdaj je stal med šotorami pri planolajočem ognju in kuhval večerjo, slabo večerjo: žgance s fižolovim podmetom; dvakrat slabo, zakaj žganci so bili zamešani na vodi. Brat Vampo je bil sobi in svojim namenil pač nekaj

jev, ali kakršenkoli ropot že 20 km daleč. S to napravijo, ki jo imenujejo topovsko uho, v zvezi umetne oči, veliki reflektorji, ki letalo točno zalijejo z najmočnejšo lučjo. Tako bo mogoče odkriti tuje letalo tudi v najtemnejši noči.

»Kralj metuljev« v Evropi. V mali ogrski vasi blizu Budimpešte živi mož, ki nosi ponosni naslov »kralja metuljev«. Je namreč strasten zbiralec metuljev in muh ter poseduje največjo zbirko metuljev na svetu. Njegovi metulji so posebnosti, največji merijo nad četrta metra v krilih, najmanjši so komaj vidni. Iz Koreje je sprejel muho, ki meri celih 10 centimetrov. Zanj lovijo metulje po vsej Avstraliji in Aziji. Moža obiskujejo neprestano strokovnjaki iz vseh delov sveta, da si ogledajo nadvse zanimivo zbirko, o kateri je izšla že cela knjiga.

Največja ura na svetu se nahaja na stolpu Colgate tovarne v Jersey City poleg ameriškega mesta New York. Zvečer, ko je električno razsvetljena, kaže ča več km v razdaljo. Ta orjaška ura tehtaja nad eno tona. Kar

temine; mnogo src je ostalo zakrjenjenih in zaprtih. Zal nam je zanje in jih pomilujemo! Za vernega katoličana ni mesta tam, kjer ne kraljuje križ, ne bo zaupal svojih otrok ljudem, ki sta jim Bog in vera deveta brigla! Ne bo podpiral podjetij, ki ne vidijo, a polagoma in stalno izpodjedajo temelje krščanske kulture in vere! — Prav lepo je uspel neki gospodinjica tečaj, ki ga je priredila za naša dekleta Sl. kršč. žen. zveza pod vodstvom gđe. Fr. Zirkove in se je zaključil s pestro in spretno prirejenim razstavom! Dobra gospodinja in prava mati je s tečajem krščanske vzgoje! Naj bi sledila še dolga vrsta podobnih tečajev!

Stari trg pri Ložu. Slovesno smo sprejeli te dni č novega župnika, g. Franca Presetnika, doslej kaplana v Dobrem polju. Povsed v Bloški polci, v Ložu in seveda v Starem trgu so plapolale zastave g. župnika v čast. Pozdravljali so zastopniki raznih cerkvenih in svetnih ustanov, nakar je bil v okrašen cerkvi blagoslov, kmalu nato pa pred župniščem lepa podoknica. Želim g. župniku pri njegovem težavnem delu obilo božjega blagoslova v blagor vseh farnov.

Gora nad Sodražico. Dne 30. aprila smo sprejeli k večernemu počitku 75-letnega Antona Arkota. Bil je mož povsed znan in priljubljen, kar je pričal tudi njegov pogreb. Številne sinove in hčere je bil krščansko vzgojil. Njegov starejši sin Anton je bil več let župan. V Arkotovi hiši je dobil prostor samo katoliški časopis. »Domoljube« je prihajal v Arkotov dom, odkar izhaja. — V nedeljo smo imeli shod. Bivši poslanec g. Skulj je govoril o delu sedanje. Bivši poslanec g. Skulj je govoril o delu sedanje. Bivši poslanec g. Skulj je govoril o delu sedanje.

Domače. Preteklo nedeljo, ob priliki sv. birne v naši fari, se prevz. obiskali tudi naš Otroški vrtic in Dobrodelni dom. Visokemu gostu v čast so otroci pokazali kaj lepega njih učijo čast. sestre, napravili so celo akademijo. Prevzvišeni so pohvalili požrtvovalno in uspešno delo naših sester, se prijazno razgovarjali z otročiji ter jih obdarovali s spominčniki podobnicami. Kakor otroci, so bili tudi odradi v Dobrodelnem domu veselji visokega gošta. Hvaležni n glasje ali ob odhodu prebrščenega knezoškofa. — O Binkoštih, 16. in 17. maja pa razstavijo otroci svoja ročna dela v prostornih Otroškem vrtcu. Razstava bo odprta oba dneva, da bo mogoče vsakomur videti kako lepe reči smajo delati naši najmlajši.

V vsako hišo Domoljuba!

zalec za minute je dolg dvajset čevljev in tehtal pol tone, kazalec za ure meri 15 čevljev, plošča ali lice ure za 40 čevljev.

Ko so leta 1840 na bojni ladji v Pariz pripelali Napoleonoovo truplo z otoka Sv. Helene, je bilo Napoleonu v počast in topa odnanih tisoč in en strel; to številno požravnih strelcev je največje v zgodovini.

Spet ameriška norost. V razkošnem ameriškem kopalnici v Miamiu na polotoku Floridi so pred kratkim otvorili nenavaden plesni prostor. Nahaja se šest metrov pod vodo, ima obliko zvona in v njem lahko pleše do 30 parov. Stene so steklene in plesalci imajo hkrati pogled po morju. Orkester svira na kopnem, godba prenašajo z zvočniki na dno morja.

V dobrih rokah. »Močnik, pa ne boš pozabil zalivati rož, dokler me ne bo doma?« — »Le nikar nič ne skrbi — jaz vem, kaj je žejala.«

Vlada Združenih držav ameriških je zaradi velike lanske suše od kmetov kupila 8,158.992 glav goveje živine in izdala zato 108.885.322 dolarjev.

Iz naših društev

St. Jurij pod Kumom. Na Vnebohodu smo v naši dvorani doživeli par prav prijetnih ur. Bila je proslava »Materinskega dne«. To je bila prireditev, kakršnih še nismo videli na našem odru. Spored je bil zelo pester in bogat in točke dobro izvedene. Nastopali so šolski otroci, mladenke, največ pa dekleta, ki so za to prireditev žrtvovali veliko truda in časa. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena. Posebno so ugajali nastopi mladičkov, ki še ne hodijo v šolo. — Na Binkoštno nedeljo pa po 10. sv. maši ponovi Prosvetno društvo na splošno željo igrati »Crna ženaz«.

Slov. Konjice. Premagali smo težke krajevne ovire in ustanovili pevski zbor, ki šteje sedaj že 24 ženskih in 18 moških glasov. Dne 18. IV. je ta zbor, sestavljen večinoma iz novincev, pod vodstvom g. organista, priredil koncert in častno rešil svojo nalogo. — Nekateri agitirajo za ustanovitve konsuma oziroma menze (jedilnice). Preden začno resno z ustanovitvijo, naj dobro premislijo tukajšnje razmere. Konsum je lepa reč in menza tudi, vendar ni vselej vse zlato, kar se svetli. — Deset let je že med nami naš požrtvovalni in neustrašni duhovni pastir mil. g. arhidijakon Fr. Tovornik. Bog ga živi v naši sredi še mnogo, mnogo let!

Boh. Bistrica. V nedeljo, 16. maja gostujejo pri nas dijaki krščanske dijaške kongregacije iz Ljubljane. Ob 3. uri popoldne vprizorijo Laveyjev dramo »Prva legija«, ki so jo z uspehom igrali že v Ljubljani. Ob 8. uri zvečer pa bodo igrali kar dve igri: »Štirje poročniki«, dramo iz življenja čeških letalcev med svetovno vojno in operetico »Nini«, ki prikazuje veselo življenje naših študentov. Z obilno udeležbo podprite študente, ki se bodo zares potrudili in vam nudili par užitek polnih ur.

Vavta vas. Tukajšnja šola pod vodstvom gosp. nadučitelja Franca Stularja je priredila dne 2. maja materinski dan z bogatim sporedom. Ob nabito polni dvorani smo videli kaj vse se doseže z našimi mladiči pod složnim sodelovanjem našega učiteljskega. Prav posebno pozornost pa so vzbujale naše mladenke, ko so privikar nastopile v naši župniji v narodnih nošah, ki so jih same pod vodstvom gđe. učiteljice naredile pri ročnih delih na naši šoli. — Zdaj so tudi vpeljali ljudsko petje v cerkvi. Dolgo se je pripravljalo, pa ni šlo. Začelo se je zdaj z otroci. Samo basa je še premalo. Pa upajmo, da bo tudi to doseženo, kakaj če enkrat možje in fantje popriimejo, še najbolj drži.

Koristni učinek

vitaminov pri živini

Glavni učinek vitaminov se kaže v tem, da popešuje izmeno snovi, t. j. pretvarjanje hrane v kri, mašč. meso in kosti. Dokazano je namreč, da ob pomanjkanju vitaminov živina zaostaja v rasti, lahko oboli ali celo pogine, ob zadostni množini vitaminov pa bolje izkorišča krmo, zdravje se razvija in žival se debeli.

Velike škode, ki jih je povzročila bolezen v kosteh (rahitis) pri ljudeh in živalih, so napotile strokovnjake, da so raziskovali po vzrokih. Dognali so, da je vzrokov več, dognali so, da tudi, da je živino mogoče obvarovati pred rahitisom ali rahitično bolno žival naglo ozdraviti, če v krmi dobi dovolj vitaminov.

Poleti dobi živina dovolj potrebnih vitaminov na paši, v ostalih, posebno v zimskih mesecih pa trpi na tem veliko pomanjkanje, vsled česar zaostane v napredku in pogosto tudi oboli. Iz tega razloga so pričeli umetno proizvajati vitamine, ki prihajajo v promet v obliki raznih praškov. Pri nas se izdeluje tak prašek pod imenom »Pekko«.

Pri uporabi vitaminov pri rahitičnih živalih se je opazilo, da se živali niso samo dobro pozdravile, ampak so tudi napredovale v rasti in teži, vsled česar se ta svojstvenost dandanes izkorišča v moderni živinoreji v dosegu večjega dohodka.

Vitamin krepi v živali delovanje vseh, posebno prebavnih organov, hrana živini mnogo bolj teče, povišava elast. Z večjo množino zaužite krme postane žival odpornejša in pridobiva na teži.

(Konec sledi.)

NAZNANILA

n Za občinske volitve. Važno za volivce onih občin, v katerih se vrše junija meseca občinske volitve. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče tiskovine: Kandidatna lista — komad Din 2, Izjava (za odbornike in namestnike) komad po 25 par; Za občinske volitve (knjižica, ki vsebuje Občinski zakon, Zakon o volilnih imenikih, Uredbo o sestavi kandidatnih list) Din 5.

n Vojni invalidi iz Vel. Laš. in Dobropolj, katerim sedanji invalidski zakon ne nudi zaščite in ne prejemajo invalidnine, naj se čimprej ali vsaj do 23. maja zglašajo pri predsedniku invalidske organizacije v Vel. Laščah. Najboljša prilika za to je nedelja dopoldan. Invalidske listine je prinesiti s seboj. — Odbor

boljšega; toda, ko je hotel s korcem steči skozi gozd, ga je poklical oče Ebervaj: »Kam, brat?«

»Z rebri tam zgoraj sem videl kmečko hišo, ki ne more biti daleč. Skočim malo tja.«

»Čemu?«

»Da bi poprosil za korček mleka. Zganice imamo za večerjo.«

»Ostani tu! Vsi smo utrujeni in lačni od dela. Zganci nam bodo šli v slast tudi zamešeni z vodo.«

»A z mlekom so boljši.«

»Z vodo bolj zdravi. In nočem, da bi ljudje v Gadeni lahko govorili: Danes so prišli, čuti se, ker že zahtevajo. Dajati hočemo, brat, ne jemati!«

Brat Vampo je izbuhal lica in šel s korcem k studencu, da bi zajel vode. »Dajati?« je godel. »Bi le rad vedel od česa?« Zagledal se je proti jami z jestvinami.

»Dva kratka tedna, in sami nimamo ničesar več. Potem bomo morali vendarle vzeti ... ali pa nam zapoje gladež!«

Globoko je vzdihnil. Ko se je s polnim korcem vrnil k šotoroma, je očino nenadoma začutil tudi on, ki je bil še malo prej tako poskočen in uren, da je utrujen; zakaj povesil je okroglo glavo in vlekel noge. Stran je pogledal, ko je šel mimo patra, ki je bil že zopet marljivo pri delu.

Tudi Ebervaj je bil zamenjal habit s kratkim brezrokavnikom, in pri delu na vročem soncu so njegove gole roke pordele. Prvo opravilo, ki ga je bil začel takoj po maši, je bilo že davno končano: nad ajdovskim za oltar posvečenim kamnom, se je dvigal beli križ, v katerega je bil Ebervaj spremenil s sekirno ono napolskežno hrastovo deblo. Potem je z ravnilom in merilom začrtal tloris kloštra in cerkvice in z lopato zabrzdal temelji; črno so rezale široke proge zeleno rušo in kazale, kako bo klošter razdeljen: v sredi večji prostor in po dvoja

manjših celic na desni in levi; cerkvice naj bi se naslonila na zadnjo steno kloštra, oklepajoč z brunastimi stenami svoje podolžne ladje ajdovski za oltar posvečeni kamen in križ. Ko je bil odložil lopato, je Ebervaj podrl v gozdu mlad javor in odsekal iz debela za moža dolg krklj z dvema križastima štrejljema. Na rami je bil prinesel težki les k šotoroma in ga začel obdelovati s kladivom in dletom. In zdaj, ko se je večerilo in je brat Svajker zvonil zdravomarijo, so se iz belega lesa že prikazovale prve oblike nastajajoče podobe — lik Križanega. Čim je zazvonilo, je odložil Ebervaj kladivo in dleto ter sklenil roke v naročju; njegove oči so preletele črne brazde, ki jih je izkopal, kup posekanih drevov kraj gozda, odkoder so prihajali hlapci s sekirami na ramah, in dvignil pogled proti nebu, kopajočem se v zadnjem sončnem soju, je smehljal se molil: »Nisi Domine aedificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam.«

Zvon je utihnil. Ebervaj je vstal in odnesel pričeto rezbino v šotor. Ko je bil nato z bratoma povečerjal, je razporedil delo za prihodnji dan in odšel k počitku. Hlapci so zlezli v svoje kolibe. Svajker in Vampo sta še stala pri gasnočem ognju in splakovala posodo.

Nastopil je siv mrak; kraj gozda so umolknil zadnji ptičji glasovi, in rakla meglica je puhtela iz ribnika; blizu njegovega brega se je prikazala izmed drevja srna. Osupnila je ob pogledu na bela šotora in rdeči žar ognja, se obrnila z dolgimi skoki v beg in glasno dirjajoč izginila v temnečem gozdu.

»Kaj je pa bilo?« je vprašal Vampo.

»Kakšna srna je morala biti.«

»Tako? To je pa tudi vse, kar je danes prišlo.«

* Kjer gospod ne zida hiše, se trudi jo zamen, ki jo grado.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako je drugod

VII. Izobrazba kmečke mladine v Belgiji.

Za vsakega mladega človeka pomeni najlepšo doto zadostna in pravilna izobrazba za njegov bodoči poklic. Te dote ne more uničiti ne voda ne ogenj! Belgijska mlad. kmečka zveza se te resnice dooro zaveda in vsestransko izobrazbo kmečke mladine z vsemi močmi pospešuje. Navedel in obrazložil sem že večerne šole, ki pomenijo jedro mladinske izobrazbe. Toda: šola je šola — v strokovnem oziru je gola teorija, beseda. Treba je praktičnih navodil. Zato je mlad. kmeč. zveza začela s praktičnimi poukami in navodili. Po nasvetih njenih strokovnjakov (agronomov) so pričeli mladi ljudje ustanavljati poskuševališča (poskusna polja — Proefvelden), ki jih imajo sedaj že nad 150 v vseh delih flamske zemlje. Na njih preizkušajo po točnih navodilih (ki so natisnjena v posebni knjižici) uspehe raznih vrst zemlje, gnojil, semen itd. Poizkuševališče je navadno na domačem posestvu kakega odbornika kraj. mlad. kmeč. zveze in ga le-ta tudi oskrbuje, vendar zahteva tozadevno določilo, da je to polje pod vodstvom in odgovornostjo celotne mlad. kmeč. zveze dotičnega kraja. Zame je bila posebna novost, ko sem imel priliko z ocenjevalno komisijo biti pri pregledu nekaterih poizkuševališč. Z nekaj dni prej je bilo društvo obveščeno o pregledu. Zato se je na določeno uro zbrala na poizkuševališču domala vsa mladina tistega kraja, pa tudi starejši ljudje s svojim duhovnikom. Vredno je bilo gledati, kako so z zanimanjem sledili raznim pripombam, strokovnjaki so na otipljivih primerih pojasnjevali, zakaj je to dobro, ono slabo, kaj bi bilo treba tu izboljšati in kako, kaj tam. In so skupno ob posameznih primerih modrovali, epurirali in se učili. Takrat sem videl: več ko deset predavanj je vreden en sam tak: ogled, ki je trajal komaj peti urol.

Kakor na polju imajo tudi v hlevih poizkusne živali, na vrtovih poizkusne gredice (bodi omenjeno, da se v Belgiji kmetje zelo intenzivno bavijo z vrtnarstvom) in še pri drugih panogah tamkajšnjega kmetijskega gospodarstva dela mladina vse vrste praktične poizkuse. V posebni knjižici mora biti vse natanko zabeleženo, da se kaj ne pozabi.

Kako je pri nas

Naši gozdovi.

Nikaj razveseljiv pogled se nam ne zdi, če gledamo griče in hribe, ki so bili včasih pokriti s košatimi gozdovi. Povsod se vidijo posledice gospodarske škode, ki tane naš kmečki stan. Po nekaterih krajih je ta slika še bolj žalostna, ker se že svetijo akalnata kraška tla tam, kjer so se pred desetimi leti kosatili bogati gozdovi.

Ko smo včasih, ko so bili naši gozdovi tako rekoč nedotaknjeni, — zakaj, če je kdo posekal tudi večje število dreves, se ni celoti nič poznalo — in je ob vetrovnih dnevih žumelo v naših gozdovih kakor morje, je bilo po naših dolinah in vaseh mirno. V okrilju naših lepih gozdov je bilo kolikor toliko varno tudi naše polje, naši sadovnjaki in naše vasi.

Tega varstva nimamo več. Ko nastane vihar, nima več odpora v naših gozdovih in nam odkriva strehe, obrača kozolce in po polju vrže ob tla žito. Ze mi čutimo posledice izsekanih gozdov, kaj pa šele bo po preteku let, ko bo zginjilo še tisto malo gozdnih dreves, ki še kljubujejo vetru in viharju in čakajo, kdaj zapoje sekira tudi njim svojo pesem.

Zares žalostna slika za vsakogar, ki ima čut za lepoto narave. Žalostna slika pa tudi za tistega, ki ima čut za gospodarstvo. Resnica je, da je tega krivo žalostno stanje našega kmeta, ker je bil in je še pripravljen inkati dohodkov tam, kjer jih pač more dobiti, da si more kriti svoje življenjske potrebe. Je pa tudi resnica, da se je dosti gozdov uničilo iz lakomnosti po denarju. Ne da bi bila nujna potreba so nekateri gozd posekali, denar pa je šel v hranilnico iz pohlepa po visokih obrestih. Gozd je bil načet; obema mejašema se je delala škoda, zato sta tudi ta dva prodala in tako je šlo naprej in naprej. Sedaj so pa nekaj lepo obračeni hribčki in gore goli ter oznanjajo še slabše čase.

kar lahko služi za bodoče delo. Komisija vpiše v to knjižico svojo oceno in pohvali, kar je pohvale vredno, o, siabem pa da navodilo, kako priti do boljšega.

Ne bi bila pa ta slika tako žalostna, če bi s toliko vneimo pogozdovali kakor sekamo. Ali kaj, ko je mnogim zahteva oblasti, da pogozdijo svoje izsekane parcele, odveč! Nimajo razumevanja, zato se nad oblastmi še zgražajo in hudujejo, češ da gošposka dela krivico, ko to zahteva.

Imamo sicer gozdni zakon, ki ureja izkoriščanje gozdov, je žal, da se mnogokje ne izvaja tako, kakor bi se moral. Oblasti pa iz napačnih ozirov do justnosti dostikrat nečesto videti, kar bi lahko in bi morale videti. Vse to pa se bo maščevalo prej ali slej!

Gozd je kmetova zlata rezerva. Kaj se to pravi? Zlata rezerva se sme rabiti le v skrajni sili in pa da se mora skrbno varovati in gledati, da se vedno množi. Kako brezmislno je uničevanje gozdov, če ni skrajne sile.

Nasprotno gozd zasluži, da ga skrbno negujemo. Odstranjujemo slabše, povečeno drevje, razno ničvredno grmovje, akrbno pa čuvamo drevje, ki kaže, da bo kaj prida.

Spominjam se starejšega moža, ki je z veseljem objemal drevesa, da se je prepričal, kako se debelijo. Ni posekal brez potrebe zdravega drevesa, samo slabo, polomljeno ali košato, ki je bilo za oviro drugim, je posekal za drva. Seveda se je naslednik lahko amejal, ko je imel v gozdu samo lepo drevje. Tako bi morali delati vsi. Vse prazne prostore in pušče, ki jih je toliko videti, bi morali redno zasajati z gozdnimi sadikami. Tako bi delali za svojo, še bolj pa za koristi poznejših rodov.

V šolekih berilih smo brali, da naš Kras, saj sedaj žal ni več ves naš, ni bil tako goj, kakor je sedaj, marveč je bil obraččen z mnogimi hrasti in bukvami — in da so Benetke na tistih hrastih sezidale. Vse kaže, da je to resnica. Ze mi čutimo zle posledice izsekavanja. Kaj bodo šele naši potomci dočakali, če bo šlo tako naprej.

Treba je več ljubezni do gozda. Več skrb, več pozornosti za njegovo ohranitev in napredek. Nikar po mačehovsko delati z gozdom. Samo zato skrbeti, kaj bom prodal, kaj bom rabil! Pa še, če gre samo za drva, se ni ne smili posekati najlepše drevo, češ: to se bo rado cepilo, one grče in povelke pa naj ostanejo, da še bolj ovirajo rast drugemu drevju. Da ni to modro, da se tu ne kaže smisel gospodarstva v gozdu, da tukaj ni ljubezni do gozda, je jasno.

Kako lepo je videti gozdove po nekaterih krajih: bodisi da je gozd še mlad, ali pa že zrel za posek, če je vse lepo slabo odstranjeno in je samo

W Hauff — I. O.

Pravljice

Dan za tem pa je napravil Kuno oporoko in Poljančevka je dejala patru: »Glavo stavim, da ni za streleca nič dobrega napisal. «Toda čeprav je v svoji radovednosti često silila v svojega ljubljence, ji vendar ni povedal, kaj stoji v oporoki. Tega tudi nikoli ni izvedela, kajti leto pozneje je dobra žena premislila in vsa njena mazila in kapiljice ji niso nič pomagale; zakaj ni je spravila pod zemljo bolezen, ampak osemindvetdeseto leto, ki podre nazadnje lahko tudi popolnoma zdravega človeka. Grof Kuno jo je dal pokopati, kakor bi ne bila uboga ženska, ampak njegova mati; za tem pa se mu je zdelo na gradu še mnogo samotnejše, zlasti ker je oče Jožef kmalu sledil Poljančevki.

Vendar tega samotarstva ni prav dolgo prenašal; dobri Kuno je umrl že v svojem osemindvajsetem letu in hudobni ljudje so trdili, da ga je naviti kljuec zastrupil.

A naj bo to kakorkoli že, nekaj ur po smrti se je zopet zašlišal grom topov in na Strmolu in Kljukevu je bilo oddanih petindvajset strelav. »To pot se je le moral vdati,« je dejal kljuec, ko sta se sešla z bratom.

»Da,« je odgovoril Volk, »in če še enkrat od mrtvih vstane in naju skozi okno ozmerja kakor tatar, imam puško s seboj, ki ga napravi vljudnega in nemega.«

Ko sta jezдила po hribu navzgor, se jima pridruži jezdec s spremstvom, ki ga nista poznala. Mislila sta, da je morda kak prijatelj njunega brata in da prihaja

k pogrebu. Zato sta se kazala žalostna, slavila pred njim umrlega, tožila, da je tako zgodaj umrl in naviti kljuec si je iztisnil celo nekoliko krokodilovih solz. Vitez pa jima ni ničesar odgovoril, ampak je jezdit tiho in nemo ob njuni strani proti Jelenjaku navzgor. »Tako, zdaj se pa le razprostrimo, pa vina na mizo, kletar, najboljšega!« je zaklical Volk, ko je razjahal. Šla sta po stopnicah navzgor v dvorano in tudi tja jima je sledil neznan vitez. Ko sta se oba dvojčka prav široko vsedla za mizo, potegne tuji vitez prebrnik iz suknjiča, ga vrže na kamenito mizo, da se je potočil in zažvenketal, in pravi: »Tako, tu imata zdaj svojo dediščino in bo ravno prav, en dirjač.« Začudeno sta se spogledala oba brata, se zasmejala in ga vprašala, kaj hoče s tem reči.

Vitez pa izvleče pergament z zadostnimi pečati. V njem je neumni Kuno zabeležil vse sovražnosti, ki sta jih oba brata počela proti njemu, dokler je še živel; nazadnje pa je določil in sklenil, da bodi vsa njegova last in posest, razen nakita njegove blagopojne gospe matere, kadar umrje prodana vladajočemu vojvodi, in sicer za en bori dirjač. Za nakit pa naj se zgradi v mestu Ballengenu ubožnica.

Tedaj sta brata ostrmela drugič, a se nista več smejala, ampak sta stisnila zobe, zakaj proti vojvodi nista mogla nič opraviti in tako sta izgubila lepo posestvo, gozd, polje, mesto Balingen in celo — ribnik in nista ničesar podedovala razen brega dirjača. Tega je vtaknil Volk prezirljivo v svoj suknjič, ne da bi zinil besedico, si vrgel čepico na glavo in šel trmasto in brez pozdrava mimo vojvodovega komisarja, se zavilhtel na konja in odjezdil na Strmol.

Ko ga je pa drugo jutro mati obsula z očitki, da je lahkomišlno zapravil posestvo in nakit, je odjez-

RAZNO

Mož, ki posednja 28 letov, je Amerikaneec Harat, ki ga imenujejo tudi kralja časopisov. V njegovih obrazilih je zaposlenih nad 31.000 oseb, njegove liste bere 16 milijonov čitateljev. Listi, ki so njegova lastnina, izhajajo v skupni nakladi 1 milijonov izvodov. Glavno uredništvo vodi sam kot vrhovni šef ogromnega podjetja. Njegovo premoženje cenijo na 220 milijonov dolarjev; pri vsem tem pa je bogataš nad vse skromen, zelo gostoljuben in zagrižen zbiralec starin. Kljub svojim 72 letom skuša sedaj izvesti reorganizacijo svojega velikega podjetja. Kaj ga je k temu nagailo, je nejasno. Sepetajo, da težka kriza ni ostala brez posledic tudi na v tem navidezno tako močnem podjetju.

Najnovost iznaidba ali — pravilica. Ameriški listi poročajo o stroju, ki sta ga izdelala dva učenjaka. S pomočjo tega stroja bo mogoče gledati in spoznavati predmete tudi v temi. Letala in ladje bodo odaleji nevidni žarki, ki jih ta stroj sprejema, vodili v temi in me-

zdravo, krepko dreve. Tudi v tem se kaže kultura naroda.

Zato pa več smisla za gozdno gospodarstvo. Ne kritizirati naredb oblasti pri izvajanju zakonov o izkoriščanju gozdov. Nasprotno, še hvala bi morali biti oblastem, da so se kotikor toliko stroge v tem oziru. Hvala bi morali biti baniki upravi, ki daje brezplačno gozdne sadike na razpolago vsem, ki jih hočejo vzeti in posaditi.

Pa še na eno stvar bi opozoril. Zalosino je, da se mnogim nobene stvari ne zdi škoda: ne sadnega dreva, pa tudi ne gozdnega. Koliko lepih češnjavih dreves se neusmiljeno oklesti zaradi par denarjev in se mora drevo posušiti, če ga lastnik sam prej ne reši, da ga poseka. Koliko dreves se je posekalo ravno ob nedeljah, pa ne lastnih, ampak tujih. Res se bo to marsikomu zdelo nesposobno in je tudi, ampak žal, da je gola resnica. Če ni t. v. vandalizem tatvina, to kruto poseganje v tujo lastnino vredno vse obsodbe, potem ne vem, kaj bi še bilo. Naj bi že vendar enkrat prišlo do veljavne pravilo: Kar sebi ne želiš, ne stori drugim. Kmeti.

St. Janž pri Velenju. V nedeljo 25. aprila se je v St. Janžu pri Velenju vršilo zborovanje Kmečke zveze, na katerem je govoril predsednik Brodar nad goldrugo uro. Dvorana je bila nabito polna mož, žena in deklet. Ko je g. Brodarja nagovorila 17 letna deklica z besedami, pozdravljeni bodite naši borišči in naš mučenik itd. ter mu izročila lep šopek cvetov, so zaigrale solze v očeh skoro vseh zborovalcev. Tako lepega zborovanja pri nas še nismo imeli. Tudi do sedaj nam nasprotni, so se pokazali z nami solidarni. Tako je prav. Vsi smo se razšli v trdni veri in prepričanju, da je za nas edina rešitev Kmečka zveza! Popoldne smo sprentili Brodarja preko hriba v St. Ilj, kjer je bilo tudi lepo zborovanje. Sicer nekaj manjša udeležba, a vendar zadovoljiva. Možje, lantje, žene, in dekleta, vse kar okuša trdobo kmečkega stanu, vsi v Kmečko zvezo!

Okrajni odbor Kmečke zveze za litijski sodni okraj sklicuje sejo za dan 17. maja, na binkoštni ponedeljek, ob 9 dopoldne, v gostilni g. Franko Cerarja v Litiji. Ker je dnevni red zelo važen, se tem potam vabijo vsi načelniki in tajniki krajevnih kmečkih zvez, da se te seje gotovo udeležijo. Posebna vabila se ne bodo poslala.

21. šol zapro v Moskvi, ker so v nevarnosti, da se podro, čeprav so jih boljševiki sezidali šele 1935-36.

gli v varen pristan, vojaki bodo lahko in varno korakali v noči po bojiščih. Zdravniki bo lahko zeli več centimetrov globoko pod kožo svojih bolnikov. Tatove in zločince bo odkrival stroj tudi v najtemnejši noči. Tako vsaj trdijo o pomenu nove iznajdbe ameriški listi.

Strd je dobro zdravilno sredstvo. Naši predniki so pripisovali strdi veliko zdravilno moč. Niso vedeli samo, da je uživanje strdi dobro za zdravje, marveč so poznali tudi bolezn, proti katerim je strd dobro zdravilo. Nedavno je nek nemški zdravnik ugotovil, da strd zdravi tudi rane, opekline in izpuščaje. Strd razpo zapre, ker brani zraku do nje, pospeši množenje zdravilnih celic v telesu in ovira bolezni. Pokusili pa so dokazati, da je strd dobro zdravilo le dotle, dokler ni njena toplota večja od toplote krvi.

Uniforme sovjetske policije. Ruska policija je dobila nedavno nove uniforme, ki močno spominjajo na dobo močnega carstva. Obstojijo iz volkne bluze s tremi gumbi, iz dolgih hlač in kap, kot je bila doslej v

dil k navihancu na grad: »Ali naj najino dedščino zaigra ali zapileva?« je vprašal.

»Zapiti je boljše,« je dejal kljukec, »tako sva oba dobila. Jezdiva v Balingen in se tam nalašč pokaživa ljudem, četudi sva mestece sramotno izgubila.«

»Pri jagnetu« točijo rdečega, sam cesar ne pije boljseg«, je pristavil Volk.

Tako sta jezдила skupaj v Balingen k jagnetu in vprašala, kaj stane mera rdečega in pila, dokler ni bil goldinar zapravljen. Potem je Volk vstal, potegnul srebrnik v jelenom v diru iz suknjice, ga vrغل na mizo in dejal: »Tu imate goldinar, pa bo prav.«

Gostilničar je vzel goldinar, si ga ogledal od vseh strani in rekel smehljaje: »Že, ko bi ne bil dirjač, toda sinoči je prišel sel iz prestolice in danes zjutraj so razbohnali v imenu vladajočega vojvode, ki mu zdaj mestece pripada: dirjači so odpravljeni, kar dajte mi drug denar.«

Pa sta brata obledela in se spogledala. »Plačaj,« je dejal Volk; »ali nimaš nič denarja?« je dejal drugi, skratka, morala sta ostati dolžna goldinar pri jagnetu v Balingenu. Molče in v misli zatopljena sta jezдила po poti; ko pa sta prišla do razpotja, kjer gre pot desno na Strmol, levo pa na Kljukovec, je dejal kljukec: »Kako torej? Saj sva še manj podedovala kot nič in povrh je bilo še vino slabo.«

»Da,« je odvrnil brat. »A kar je Poljančevka rekla, se je vendar uresničila: Glejte, koliko ostane od njegove dedščine za dirjač! Zdaj nisva mogla niti mere vina kupiti za to.«

»Že vem,« je odgovoril navihanc.

»Neumnost!« je dejal Volk in jezdil razdvojen sam s seboj in s svetom, na svoj grad.

Kaj bomo delali

Poljedelstvo. Na polju nas čaka obilo dela, ki se je kar naenkrat nakopičilo. Krompir bomo prvič okopali, kakor hitro se pokažejo vrste, da zrahljamo skorjo, ki se je napravila vsled dolgotrajnega deževja in da iztrebimo plevel. Dobro je krompir tudi drugič okopati. Če pa so rastline približno 15 cm visoke, pa začnemo z osipavanjem. Dorasel krompir plevemo najbolje s kultivatorjem; z njim je namreč delo najhitrejšje opravljeno. Krompirjeve njiwe tudi lahko branamo, če ni krompir že premočno pogнал. Ni se treba bati, da bomo napravili preveč škode. Zelo važno je tudi okopavanje koruze. Čim večkrat koruzo okopljemo, tem boljše bodo tudi prideiki. Kakor hitro pade za okopavanjem dež, moramo to delo ponoviti, to pa vsled tega, ker ne smemo nikdar dopustiti, da bi se njiwe zaplevile in da bi se zgornja zemljaka plast strdila. S tem da pridno okopavamo, zadržimo vlago v zemlji in preprečimo prehitro izhlapevanje. Dovolj odraslo koruzo razredčimo, okopljemo in osujemo, vmes pa posadimo fižol in buče. Pri koruzi razredčimo rastline v vrstah na razdaljo pol metra. Na enem mestu pustimo le najmočnejšo rastlino.

Zivinoreja: Zelena kрма se je že začela. Tudi praišiem moramo pokladati svežo, mlado travo ter deteljo in lucerno, seveda ako nimamo za nje na razpolago posebnih pašnikov.

Piščancem pokladajmo dovolj zelenjave, dobro okisanega posnetega mleka in skrbimo, da bo v krmi dovolj apnenih snovi. Tudi zdrobljeno ali sprášeno lesno oglje naj ne manjka piščancem. Ko so piščanci stari štiri tedne jih pregledimo in preberimo. Bolj šibke petelinčke in šibke piške izločimo. Vse izločene piščance zaprimo v posebno kletko, kjer jih moramo dobro krmiti; po dveh do treh

tednih pitanja pa jih že lahko prodamo za zakol.

Začnimo z vlaganjem jajc za jesen in zimo. — Jajc ne puščajmo nikdar v gnezdu; ko jih kokoši znesejo, jih moramo sproti vzeti iz gnezda in hraniti v hladnem prostoru. Ako jajca preostajajo, potem, jih lahko ohranimo za jesen ali zimo v apnu, vodenem steklu, soli itd. V te svrhe uporabimo vedno le sveža, nikdar že z teden stara jajca, ki so bila vedno sproti pobrana iz gnezda. Na lupini ne smejo imeti nobene razpoke; biti morajo dobro osnažena. Posodo z jajci hranimo v hladnem, zračnem in suhem prostoru. Kurnik vedno čistimo in večkrat razkužimo, da se ne zaredi mrčes. — Razkužimo kurnik z apnenim beležom. Prav tako moramo razkužiti z apnenim beležom tudi hlev in svinjak. Pazimo na največjo snaznost jasi, korit in vse posode, ki jo rabimo pri krmiljenju živali.

Sadjarstvo: Posebno skrbno je treba negovati mlade nasade; plevela na jami je treba uničiti z okopavanjem.

Paziti moramo na listne uši in na podolgovatega listožera na mladem drevju. Najboljše sredstvo za uničevanje uši je 1 odstotna raztopina mazljivega mila in tobačnega izvlečka. Proti listožeru pa je potrebno škropljenje z bordoško brozgo, kateri smo dodali 300 gramov aresina. — Mlademu drevju moramo odstraniti cvetje oziroma sadni zarod, ker sicer močno oslabi. Po cvetju je dobro da zagnojimo sadno drevje z gnojnico, kateri dodajmo na vsakih 100 litrov vsaj pol kilograma superfosfata.

Vrtnarstvo: Iz vrta dobivamo že prvo zelenjavo, kot špinačo, solato berivko itd. Čaka pa nas še mnogo dela s presajevanjem rastlin iz toplih gred na gredice: pesa, zgodnje želje,

»To je pripovedka o goldinarju dirjaču,« je končal šestilar, »in je baje resnična. Gostilničar v Suhorju, ki ni daleč proč od teh treh gradov, jo je pripovedoval mojemu dobremu prijatelju, ki je šel često kot kažipot čez švabske Alpe in se je vedno ustavil v Suhorju.«

Gosti so pohvalili šestilarja. »Kaj se vse slíši po svetu,« je vzkliknil voznik. »Resnično, zdaj sem vesel, da ne uničujem časa s kvartanjem, tako je zares boljše in zapomnil sem si povest, da jo bom jutri lahko pripovedoval svojim tovarišem, ne da bi izpustil kako besedo.«

»Meni je prišlo nekaj na misel, medtem ko ste vi pripovedovali,« je dejal študent.

»O, pripovedujte, pripovedujte!« sta prosila šestilar in Felika.

»Dobro,« je odgovoril oni, »ali pride vrsta name zdaj ali pozneje, je enako; prej ali slej moram vendar pripovedovati, kar sem slíšal. To, kar bom sedaj pravil, se je baje nekoč resnično zgodilo.«

Premaknil je stol in hotel začeti pripovedovati, ko krčmarica odrine kolovrat in stopi h gostom pri mizi. »Zdaj, gospodje, je čas, da greste spat,« pravi. »Ura je odbila devet in jutri je tudi še en dan.«

»No, pa pojdi spat!« vzklikne študent. »Postavi nam še eno steklenico vina na mizo in potem te ne bomo več zadrževali.«

»Nikakor,« odgovori krčmarica nejevoljno, »dokler sede gosti v krčmi, ne more gospodinja in posli oditi. Skratka, gospodje, glejte, da odidete v svoje sobe, čas poteka in čez deveto uro se v moji hiši ne sme popivati.«

»Kaj vam pade v glavo, krčmarica?« pravi šesti-

Z občinske deske

Volitve volilcev v Kmetijsko zbornico. Ministarstvo za kmetijstvo je z razpisom z dne 23. aprila t. l. na temelju 34. člena uredbe o kmetijskih zbornicah določilo, da se bodo vršile prve volitve svetnikov Kmetijske zbornice v naši banovini dne 27. junija t. l. Obenem bodo takrat izvoljeni tudi njihovi namestniki.

Volitve svetnikov in njihovih namestnikov se bodo po čl. 14. uredbe o KZ izvršile po okrajih, in sicer tako, da odpade na vsak okraj — ne glede na njegovo površino in število prebivalstva — po en svetnik in po en njegov namestnik. Mestne občine so sestavni deli volilnih okrajev, ki v njih leže. Mesto Ljubljana bo potemtakem volilo v ljubljanskem, Celje v celjskem, Ptuj v ptujskem in Maribor v obeh okrajih: desni oz. levi breg.

V vsakem volilnem okraju voli svetnika in njegovega namestnika volilno telo petdesetih oseb. Ude volilnega telesa, t. j. volilce izvolijo občinski odbori oz. mestni svetli najkasneje 30 dni pred dnem, ki je določen za volitve; v sedenjem primeru najkasneje do vključno 27. maja t. l.

Število volilcev, ki pripadajo vsaki občini, izhaja iz razmerja katastrskega čistega dohoda določene občine do skupnega katastrskega čistega dohoda vsega okraja, včevši pri tem svedo mestne občine, ki leže v mejah okraja. Koliko volilcev odpade na posamezne občine oz. mesta v vsakem volilnem okraju bo določila banska uprava na podlagi podatkov finančnega ravnanstva v Ljubljani. Vse občine bodo o tem število v najkrajšem času obveščene, ker morajo biti volilci najmanj 30 dni pred dnem volitev, t. j. najkasneje do vključno 27. maja t. l., po občinskih odborih oz. mestnih svetih izvoljeni. Iz tega nujno sledi, da bodo morale vse občine imeti seje obč. odborov v času med 20. in 27. majem t. l. Če je kje občinski odbor razpuščen, bo izvolila volilce in njihove namestnike začasná občinska uprava.

Občinske uprave morajo najkasneje v 8 dneh po dnevu izvolitve volilcev poslati svojim okrajnim

paradižniki, kumare itd. Grahu moramo postaviti vejčve, fižolu in paradižniku pa kolje. Pregoste setve moramo pravočasno razredčiti. Največ dela nam da plevel. Zato zatirajmo v vrtovih pridno plevel in rahljajmo zemljo.

lar strme. »Kako škodo pa imate od tega, da mi tukaj sedim«, tudi če vi že davno spite? Pošteni ljudje smo in vam ne bomo ničesar odnesli in tudi ne brez plačila odšli. Ampak tako si ne dam v nobeni gostilni zapovedovati.

Žena vedno zablika z očmi: »Ali mislite, da bom zaradi vsakega malopridnega rokodelca, zaradi vsakega postopača, ki mi da dvanaest krajcarjev zaslužiti, spreminjala svoj hišni red? Zadnjič vam zdaj povem, da ne trpim takih nerodnosti!«

Se enkrat je hotel šestilar nekaj odvrniti, a študent ga pomenljivo pogleda in pomežikne ostalim. »Dobro,« pravi, »če krčmarica ne mara tako, pa pojdemo v svoje sobe. Toda luč nam dajte, da najdemo pot.«

»S tem vam ne morem postreči,« odvrne žena mrko, »drugi bodo že našli pot v temi, vam pa zado- stuje ta konček; več nimam pri hiši.«

Molče vzame mladi gospod konček sveče in vstane. Ostali so mu sledili in rokodelca sta vzela svoja nahrbtnika, da jih odložita v sobi pri sebi. Sli so za študentom, ki jim je svetil po stopnicah.

Ko so bili zgoraj, jih je študent prosil, naj lahko stopajo; odprl je svojo sobo in jim mignil, naj vstopijo. »Zdaj ni nobenega dvoma več,« je dejal, »zdajti nas hoče; ali niste opazili, kako se je trudila, da nas spravi v postelj, kako nam je odvzela vsako možnost, da ne bi mogli bdeti in ostati skupaj? Najbrž misli, da bomo sedaj legli in da ji bo šla potem vsa stvar bolj gladko izpod rok.«

»Toda ali niste mnenja, da bi še mogli pobegniti?« vpraša Felika. »V gozdu je vendar lažje misliti na rešitev kakor tukaj v sobi.«

sodiščem potrjene prepise sejnih zapisnikov, v kolikor se nanašajo na to zadevo. Razen tega morajo občinske uprave izdati vsakemu izvoljenemu volilcu pisano potrdilo o tem, da je izvoljen za volilca zborničnega svetnika in njegovega namestnika za določeni volilni okraj. Zaradi enotne oblike bodo dobile vse občine obrazce za ta potrdila pravočasno od banske uprave.

Pri izbiri volilcev morajo občinski odbori strogo paziti na določila uredbe o KZ v čl. 13., ki govori, katere osebe smejo biti volilci svetnikov in njihovih namestnikov. (Uredba o kmetijskih zbornicah je izšla v Službenem listu naše banske uprave v št. 20. z dne 10. marca t. l.)

Prosvetni jubilej v Trnovem

Letos praznuje Prosvetno društvo Trnovo (Ljubljana) 30 letnico svojega obstoja. Ta svoj jubilej, nad katerim je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo ban g. dr. Marko Natlačen, bo društvo proslavilo dne 3. in 4. julija. Na predvečer bo svečana uprizoritev Abramovega »Zlatoroga« na prostem, na dan proslave pa slavnostni sprejem, blagoslovitev novega prapora in za vsa prosv. društva ljubljanske dekanije obvezni prosvetni tabor. Popoldne bo športno-telesni nastop fantov in deklet, včlanjenih v fantovskih in dekliških odsekih. Prosvetna zveza bo pa poleg tega še izvedla tekmovanje narodnih noš in števanje.

Opozarjamo že danes vsa prosvetna društva ljubljanske dekanije in njihove odseke na ta trnovski prosvetni dan. Vsa društva v bližnji in daljni okolici pa vljudno prosimo, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditev in se naše proslave v čim večjem številu udeležijo.

Odbor.

n Kopališko zdravljenje vojnih invalidov se bo tudi letos vršilo v Toplicah pri Novem mestu. Tozadnja zavodila in pojasnila prejmejo vojni invalidi v občinskih uradih, pri ereskih načelnstvih, mestnih poglavarstvih in pri VI. odd. kraljevske banske uprave.

n Duhovne vaje — dvodnevne za tovarniške delavce bodo v Domu Device mogočne od 15. do 18. maja v binkoštnih dneh. Začetek 15. v soboto zvečer ob 8, sklep 18. v torek tako zgodaj zjutraj, da bodo zamogle udeležence odpotovati z vlakom ter priti pravočasno na delo. Oskrbnina znaša 70 din. — Prijavite se na: Predstojništvo Lichtenthurnovega závoda v Ljubljani, Ambrožev trg 8.

»Okna so tudi tukaj zamrežena,« vzklikne študent, ko je zaman poskušal odstraniti eno izmed železnih palic v oknu. »Preostaja nam samo en izhod, če hočemo uiti: skozi hišna vrata; toda mislim, da nas ne bodo izpustili.«

»Poskusiti bi bilo treba,« pravi voznik; »hočem videti, ali morem priti na dvorišče. Če je to mogoče, se vrnem in potem odidem.« Ostali so se strinjali s tem predlogom. Voznik odloži čevlje in se plazi po prstih k stopnicam. Z bojaznijo so prisluškovali njegovi tovariši zgoraj v sobi. Ze je imel prvo polovico stopnic sročeno in neopaženo za seboj; ko pa se tam obrne okoli stebriča, se vzpne pred njim nenadoma velikanska doga, mu položi svoje tace na rame in pokaže vprav njegovemu obrazu nasproti dve vrsti dolgih, ostrih zob. Voznik se ni upal ganiti ne naprej ne nazaj, kajti če bi se le količjak premaknil, bi ga strašni pes zgrabil za grlo. Obenem je začel tuliti in lajati in kmalu sta se prikazala hišni hlapec in žena z lučjo.

»Kam? — Kaj hočete?« zakliče žena.

»Nekaj bi si rad vzel s svojega voza,« odgovori voznik, po vsem telesu trepetaje, kajti ko so se bila vrata odprla, je opazil v sobi več rjavih, sumljivih obrazov, može s puškami v rokah.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je

Kmečka zveza!

HERAKLIT

je najboljša gradivo za bleve in svinjake. Zahtevajte pojasnila in cene, tudi za drug

stavbeni material

MATERIAL, Ljubljana

Telefon 27-16

Tyrševa cesta 36f

V vsako hišo »Domoljuba«!

MODRO GALICO

za škropljenje iz domaćih tovarnodobavlja

GOSPODARSKA ZVEZA
v Ljubljani, Tyrševa 29

navadi. Šarže spoznaš po gumbih, ki so ali porženi, posrebrani ali medeni. Na rokavu je nativ, predstavljajoč sabljo, in v klavirno ter je istola, ko po činu svojega nosilca različni. Generalni komisar in komisari dobijo vrhu tega tudi zvezde na rokavih, tako da so močno slični svojim tovarišem v ostalih državah.

Zvezni urad za ljudske štetje računa in sodi, da znaša sedaj število skupnega prebivalstva Združenih držav 141.574.000.

Noben živinozdravnik ne more dognati zdrastveno stanje psa po toploti njegovega nosa ali smrčka.

V šole sv. Rozalije, Milwaukee, Wis., v Ameriki, bodi 9 parov dvojčkov v starosti od 7 do 14 let. Starši teh dvojčkov so: Amerikanci, Francozi, Nemci in Hrvatje (slednja dvojčka Walter in Steve Kolu-drovič).

Vogelni kamen za Washingtonov spomenik v ameriškom Washingtonu je bil vzidan dne 4. julija 1848; vrhni kamen je bil položen 6. decembra, spomenik pa odkrit 21. februarja 1885.

Razpisujemo

nakopično dobavo večje količine zdravih, dobro suhih
bukovih drv (cepanic)

brez okroglice in klad zimske sečnje 1935/37. Plačljivo takoj po prejemu. Ponudbe z navedbo množine, označbo kvalitete in najnižje cene za 100 kg, isto vagon nakladalne postaje poslati na: **Nabavljalna zadruga usl. drž. žel., Ljubljana, Mesarykova cesta 17.**

Glavni kom. zavod, Maribor vam vnovč vloge raznih denarnih zavodov najugodnejše. Za odgovor Din 5 — znak

Ljudska samopomoč

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7/I

Poverjenišstvo: Ljubljana, Tyrševa c. 34
naznanja smrtnih slučaje svojih članov v mesecu

aprilu 1937

Čitek Julijana, zaseb., Močna, p. Sv. Marjeta o. P. Kristanič Andrej, drž. upokojenec, Maribor.
Spaninger Marija, zasebnica, Rače.
Kalan Franjo, mestni rač. svetnik v pok., Celje.
Erjavec Marija, prevzitarica, Veternik, p. Boštanj.
Edeiz Franc, posestnik in trgovec, Maribor.
Pogač Vinko, posestnik, Gmajna, p. Stari trg.
Job Franc, posestnik, Spuhlje, p. Ptuj.
Weronij Julijana, zasebnica, Sv. Marjeta na Dr. p. Ribarič Stanko, poštni uradnik, Maribor.
Grell Terezija, zasebnica, Studenci.
Klarič Stefan, žel. v pok., Maribor, Nova vas.
Belej Franc, zasebnik, Sv. Rok, p. Šmarje pri Jelšah.
Habianič Antonija, zasebnica, Ljutomer.
Emsiedler Antonija, zasebnica, Kaplja vas.
Kmetec Ana, prevzitarica, Črešnjavec.
Zagrajšek Terezija, prevzitarica, Pilštanj.
Zagmajster Ana, zasebnica, Piršenberg.
Ošim Terezija, zasebnica, Maribor.
Vrčko Marija, posestnica, Vojnik.
Možgon Josip, posestnik, Selska gora, p. Mirna.
Mirak Jera, vdova prog. čuvaja, Ljubljana.
Krašovec Valentin, trgovec, Sv. Jurij ob Taboru.
Gajšek Franc, prevzitar, Vrbo, p. Sv. Jurij ob j. ž.
Kager Rajmund, notarski uradnik, Murelinci.
Milegger Josip, železničar v pok., Maribor.
Pintar Jurij, posestnik, Studenci.
Bodrač Jera, prevzitarica, Dražence.
Kristan Valentin, kurjač drž. žel. v pok., Ljubljana.
Zlot Neža, posestnica, Roginska gorca.
Tavčar Karel, višji davč. uprav. v pok., Ljubljana.
Glavina Jakob, zasebnik, Zagreb.
Uršnik Martin, prevzitar, Gor. Vižinga.
Skralovnik Alojzija, prevzitar, Sv. Vid pri Vuzenici.
Maršič Neža, zasebnica, Maribor — Pobrežje.
Knaflič Anton, trgovec, Luščka vas.
Kraner Matija, posestnik, Sv. Lenart v Slov. gor.
Šušter Jožef, hišni posestnik, Celje.
Sicherl Engelbert, posestnik, Spod. Poljskava.
Petovar Ana, posestnica, Ormož.
Jurca Franciška, prevzitarica, Zg. Tepe.
Drofenik Jurij, posestnik, Vojnik.
Zanderšič Terez., prevzitarica, Cernc, p. Brežice.
Pogajnik Marija, upokojenka, Brnice, p. Dol.
Führner Josip, pekov. mojster, Ptuj.
Floger Gera, prevzitarica, Podložje, p. Majšperk.
Voršnik Jurij, prevzitar, Marenberg.
Dečko Ana, prevzitarica, Brezovica.

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku

Din 435.800.—

Kdor se ni član »Ljudske samopomoči«, naj zaleva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo!

Blagajniško načelstvo

Konfekcijska in lastne tovarne

BLUZE iz vzorčastega delana

30

DAMSKE OBLEKE iz modne karirane tkanine

115

DAMSKA KRI-LA iz športno vzorčaste tkanine

59

DAMSKI LETNI PLAŠČ Ukusen kroj

155

DAMSKE OBLEKE iz delana. Različni kroji

76

DAMSKI SPORT KOSTIMI

250

Stermekki
CELJE 19

CELENIKI
VZORCI
NAJSTONJ

Hranilne vloge

raznih denarnih zavodov vnovčanje, delnice in vrednostne papirje nakup in prodajo
izposljuje najbolje proti gotovini takej koncesionirana
trdka **Al. Planinšek, Ljubljana**
Beethovnova ul. 14/I. Telefon 25-10.

Sejmarji! Pridite po lect v Ljubljano k
Dolencu, Weliova ulica 10

Kolesa prvovrstna in Sachs-motorji najceneje pri **REMEC OSKAR**,
Dolenjska cesta št. 5 — Ljubljana.

Gospa je tisto popoldne že v drugič naletela v kuhinji na Barbo, ko je dremala: »To je pa že od sile, že spet epile. Ko sem vas vzel v službo, ste zatrjevali, da niste nikoli trudni.«
Barba: »Saj tudi nisem, bila pa bi, če bi ne epala.«

Preklic Podpisani Justin Janez, posestnik, Grabče št. 7, obžalujem in preklicujem, kar sem žaljivega govoril o pokojnem očetu g. Justina Matije, posestnika iz Zgornjih Gorij, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebne tožbe. — Justin Janez.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Poizkusite
to enostavno
domače sredstvo

3
MINUTE
POZNEJE

Evo, enostavnega in cenenege domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav in bolečin v nogah. Pomocite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz neposnetega mleka.

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih učinkovitih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelih. Ta močna učinkovita kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Oteklina izginejo. Iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozeblina nič več ne srbijo in ne skelijo ter se naglo zacelijo. Ta s Saltratom nasičena voda, podobna mleku, odpravi bolečine na čudovit način ter omehča tudi kurja ocesa in žulje tako, da jih lahko s koreninami vred odstranite.

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.

za
spomladansko
zdravljenje

ZDRAVILNI
ČAJ
PLANINKA

Reg. br. 5007/35.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se računavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-02, 29-03, 29-04, 29-05, 29-06. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslov. tiskarno: K. Čuč.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali ne prostor veja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hiša z vrtom

elektrika, vodovod, poleg župne cerkve, za 26'000 Din na prodaj. Sušeršič, Mošnje pri Brezjah.

Hišica sprejem v službo. Plača po dogovoru. — Fran Novak, Notranje gorice št. 39, p. Brezovica.

Kolesa in vse kolesarske potrebščine najboljših tovarn kupite najceneje pri Podboju Antonu, trgovina dvokoles in ključavnice, čarstvo, Žužemberk na Dolenjskem.

Dekle za vsa kmečka dela sprejem. Poljane 10. št. Vid nad Ljubljano.

Kupim hišo v bližini Kranja, vrednost do 150.000 Din v gotovini. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7447.

Čistilnik za žito na 8 sit, neobrabljen, zajamčeno dobro delujoč, se ugodno prodaja. Naslov pri upravi pod št. 7420.

Enoprežni voz

(samec) v dobrem stanju, prodam. — Novak, Zgornja Šiška št. 26, Ljubljana VII.

Hišica in dekle

za kmetijska dela sprejem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7450

Mizarški pomočnik

in služkinja se sprejmeta. — Šitar, Šmihel, Novo mesto.

Hišica poštenega sprejem takoj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7449

Dekle 30—40 let, pridno, pošteno, iščem za poljska dela, Nastop takoj. Plača po dogovoru. — Valentin Jalen, Hlebce št. 5, p. Lesce.

Najlepše obleke

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Preskerju, Sv. Petra c. 14

Ruhano maslo kupujem — J. Menart, trgovec, Domžale.

Posestvo prodam

60 oralov njiv, travnikov, gozd. Pojasnila: Ceglar Ivanka, Perovo selo - Javor, Smartno-Litija.

Hišica za kmečka dela sprejem takoj. Zabjek, Hrušica št. 19 pri Ljubljani.

Fant 30 let star s 50.000 Din želi poročiti dekleta s posestvom ali s primerno gotovino. — Ponudbe upravi Domoljuba pod »Samo resno« št. 7480

Hišica za kmečka dela sprejem. Dovč Ignac, Mala vas št. 2, občina Ježica.

Kolesa prvovrstna, najceneje pri trdkri Plevel v Preski pri Medvodah.

Botre, botri! Pridite za sv. birno po slaščice v Ljubljano k Dolencu, Wolfova ulica 10.

Zelo ugodno prodaja posestvo ali poljske pridelke s malim oglašom v »Domoljubu«. En sam poskus te o tem prepriča.

Hrastove hlode

zimске sečnje, vsake množino kupi Remec Co, Duplica—Kamnik. Poslovalnica v Ljubljani, Kersnikova 7

Jabolčnik ali hruško-vec izvrsten naredite, ne da rabite naravnih sadjevec, le iz snovi »Jablust«. S povzetjem stane za 50 litrov Din 35'50, za 75 litrov Din 49'50, za 100 litrov Din 64'—, za 150 litrov Din 89'50. Stotine poveljnih pisem. Glavno zastop. Franc. Renier, Podčetrtlek.

Prostovoljna družba 2 motornih koles za Din 3000 bo 17. maja v Brezju 31 pri Dobrovi.

Zastopnike za prodajo posrednikov in brzo parilnikov iščemo v vsaki vasi. — Ponudbe na: Tehna družba, Ljubljana, Metni trg 25.

Posestvo ti naglo prodaja »Domoljub« mali oglasa, če ne z gotovim denarjem, pa kupca ti s knjižico da.

Vrednostne papirje

Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52

Vnovočujem

branilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno
Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka 12. Tel. 38-10

VINOGRADNIKI, SADJARJI IN VRTNARJI!

Modra galica „SOLNCE“ - Celje
je domači proizvod,
ki vsebuje 99-75% bakrenega sulfata.

*

je za napravo bakreno-apnene brozge in pravočasno škropljenje vinogradov, sadonosnikov in povrtnine proti škodljivim glivičnim boleznim, raznim paležem in rjam najučinkovitejše in tudi najcenejše zatiralno sredstvo.

*

Brez škropljenja z modro galico ni pridelkov in brez pridelkov ni denarja!

V VSAKO KATOLISKO HIŠO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!